

KARYYS

Kaina 30 ct.

Nr. 50

E. KRASUSKI

Jau metas

u ž s i p r e n u m e r u o t i

KARYS

jei norima savo laiku gauti

Gražų sieninį kalendorių!

ateinantems

1931

metams

Nesivėluokite!

Kalendorius kaip „Kario“ priedas bus duodamas tik metiniams prenumeratoriams**Svarbesni įvykiai prieš 10 m.**

1920 m. gruodžio mėnuo.

- 8 d. 12 val. lenkai užėmė Varėną ir puolė Perlojaus miestelį. Nuo Perlojaus lenkai atremti. Paimti 6 lenkai nelaisvėn.
- 11 d. Salako rajone lenkai įsiveržė į Rakėnų kaimą ir pradėjo plėsti gyventojus. Mūsiškiai lenkus išmušė. Susirėmime 2 lenkai užmušti, 1 sužeistas ir 2 paimti nelaisvėn. Linkmenų rajone lenkai mėgino užimti Derviniškius ir Staniuliškius, bet buvo išvaikyti. Širvintų rajone neutralinėje zonoje lenkų eskadronas užėmė Vičiūnų kaimą.
- 12 d. Linkmenų rajone mūsiškiai išmušė lenkus iš Mineiškiemio kaimo.
- 13 d. Jonišio rajone lenkai puolė mūsų sargybas Kumanų ir Zebalių kaimuose, bet mūsiškiai juos atmušė. Inturkės rajone lenkai puolė mūsų sargybas Lokajoje, bet buvo atmušti. Vievio rajone lenkai atėjo į Kurkliškių kaimą (neutralėje zonoje). Kernavės rajone lenkai puolė mūsų sargybas Voleikiškiuose ir Pakalniškiuose.
- 14 d. Inturkės rajone lenkai įsiveržė į Teodoriškių kaimą ir pradėjo plėsti gyventojus. Mūsų sargyba, stovinti Lokajoje, lenkus išmušė. Keletas lenkų užmuštų ir sužeistų. Linkmenų rajone lenkai puolė mūsų sargybą Ginučių kaime. Mūsiškių 1 kareivis pateko lenkams nelaisvėn.
- 15 d. Jonišio rajone lenkai didelėmis jėgomis puolė mūsų sargybas Sadonių kaime. Mūsiškiai atšaudydami buvo priversti atsitraukti. Širvintų rajone lenkai užpuolė mūsų sargybą Bilatų kaime.
- 17 d. Merkinės rajone mūsų žvalgai susišaudė su lenkais, kurie buvo perėję demarkacijos liniją. 2 lenkai užmušti ir 1 sužeistas.
- 18 d. Tauragnų rajone į Vaišūnų kaimą atvyko lenkai su pastotimi pasiplėsti. Mūsų sargyba lenkus užklupo ir paėmė nelaisvėn 1 kareivį ir 2 arklius su poriniu vežimu. Giedraičių rajone lenkų kareivių būriai įsiveržė į neutralę zoną ir apiplėšė Krivolaičius, Purtočius ir Papiškius.
- 21 d. Linkmenų rajone lenkai atvyko į Krivasalio kaimą. Mūsiškiai lenkus išvaikė.
- 24 d. Kapčiamiesčio rajone lenkai užpuolė mūsų užtvarą, bet po pusės valandos kautynių lenkai buvo atmušti.
- 29 d. Musninkų rajone lenkai puolė Viršuliškių dvarą, bet mūsiškių iš kulkosvaidžių apšaudyti turėjo pasitraukti.
- 30 d. Lenkai pasitraukė iš Jonišio miestelio. Mūsiškiai užėmė Joniškį.

Kiek arklių krito per didįjį karą.

Vienas prancūzų kariuomenės veterinarijos gydytojas neseniai paskelbė, kiek kurios valstybės krito arklių per didįjį karą. Jo žiniomis, Prancūzijos kariuomenė karo pabaigoje turėjusi 1.163.500 arklių, o per visą karą netekusi 1.140.000 arklių, kurie krito kautynėse arba nuo ligų. Daug mažiau arklių turėjusi anglų kariuomenė. Baigiant karą 1918 m. joje buvo 574.150 arklių. Karo metu kritę 325.790 arklių. Daugiausia arklių turėjusi vokiečių kariuomenė. Joje, vidutiniškai, nuolat būdavę 1.236.000 arklių, o per didįjį karą kritę 1.964.540 arklių. Iš šio skaičiaus apie 1 milijoną kritę nuo ligų, 558.540 — dėl pašaro trūkumo ir 406.000 — kautynėse.

Apie rusų kariuomenės arklių skaičių žinių nėra. Bet jų buvo labai daug. Didžiausias kritusių arklių procentas, žinoma, tenka Rusijai. Ypač daug arklių krito po revoliucijos, kai pradėjo irti kariuomenė. Tada trūko pašaro, ir daugybė arklių žiemos metu buvo paleista į laukus ir miškus „ganytis“.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metai

Kaunas, 1930 – VYTAUTO D. – m. gruodžio m. 11 d.

Nr. 50 (602)

Š. m. gruodžio 9 d. suėjo lygiai 11 metų, kai Sibiro Lietuvių batalioną Vytauto Didžiojo vardu ištiko baisus smūgis.

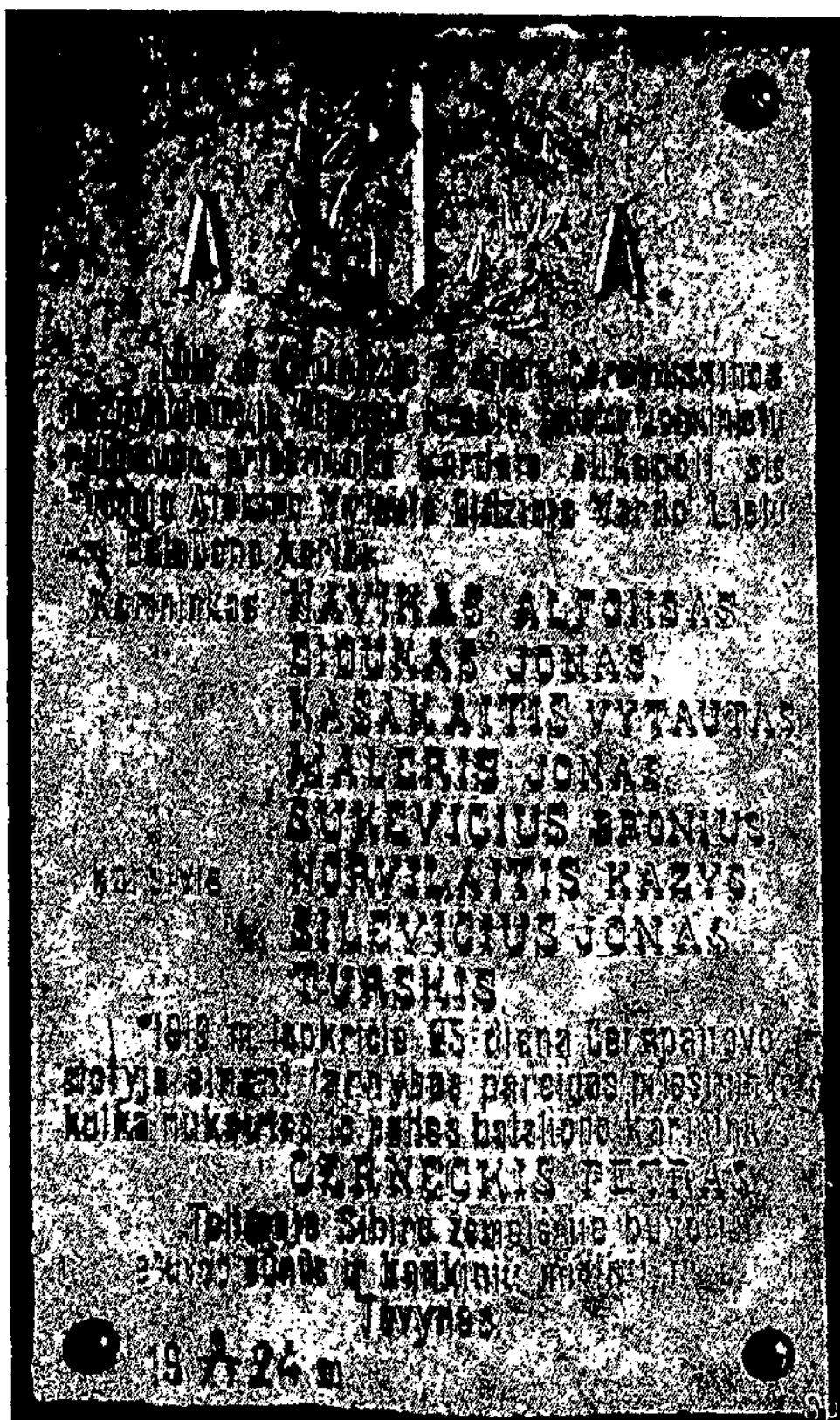
TĖVYNĖS GANDAIS.

„Daug mūsų prietelių ir priešų mano, kad Lietuva yra atgijusi ir išaugusi ne vien tik savo pastangomis. Tie priešai ir prieteliai, tie „gydytojai“ klysta. Lietuviškos giminės tradicija ir valia yra daug anksčiau sukurta ir užauginta.

Tai jau yra stebūklas. Iš nebuities ir praeities Dievo valia mūsų giminę prikėlė. Gydytojai, dakta-

rai ir išminčiai manė, kad nebėra gyvybės, o mūsų giminė pradeda gyvuoti“.

Šituos žodžius tyčia išrašau iš mano 1918 m. dienoraščio, kad atvaizduočiau tą minčių ir jausmų sambūrį, kuris įvyko mano ir, manau, daugelio lietuvių galvoje. Lietuvių tautos dalis – jaunesnieji jos sūnūs karo audros tapo išblaškyti po plačiau-

1919 m. gruodžio mėn. 9 d. Čeremuškinos bažnytkiemyje, Altajaus krašte, patekę komunistų nelaisvėn, priešininko kardais sukapoti šie Pirmojo atskiro Vytauto Didžiojo vardo Lietuvių Bataliono kariai:

Karininkas	Navikas Alfonsas
"	Eidukas Jonas
"	Kasakaitis Vytautas
"	Maleris Jonas
"	Šukevičius Bronius
Kareivis	Norvilaitis Kazys
"	Silevičius Jonas
"	Turskis

1919 m. lapkričio mėn. 25 d. Čerepanovo stotyje, einant tarnybos pareigas, priešininko kulka nukautas to paties bataliono karininkas

Černeckis Petras

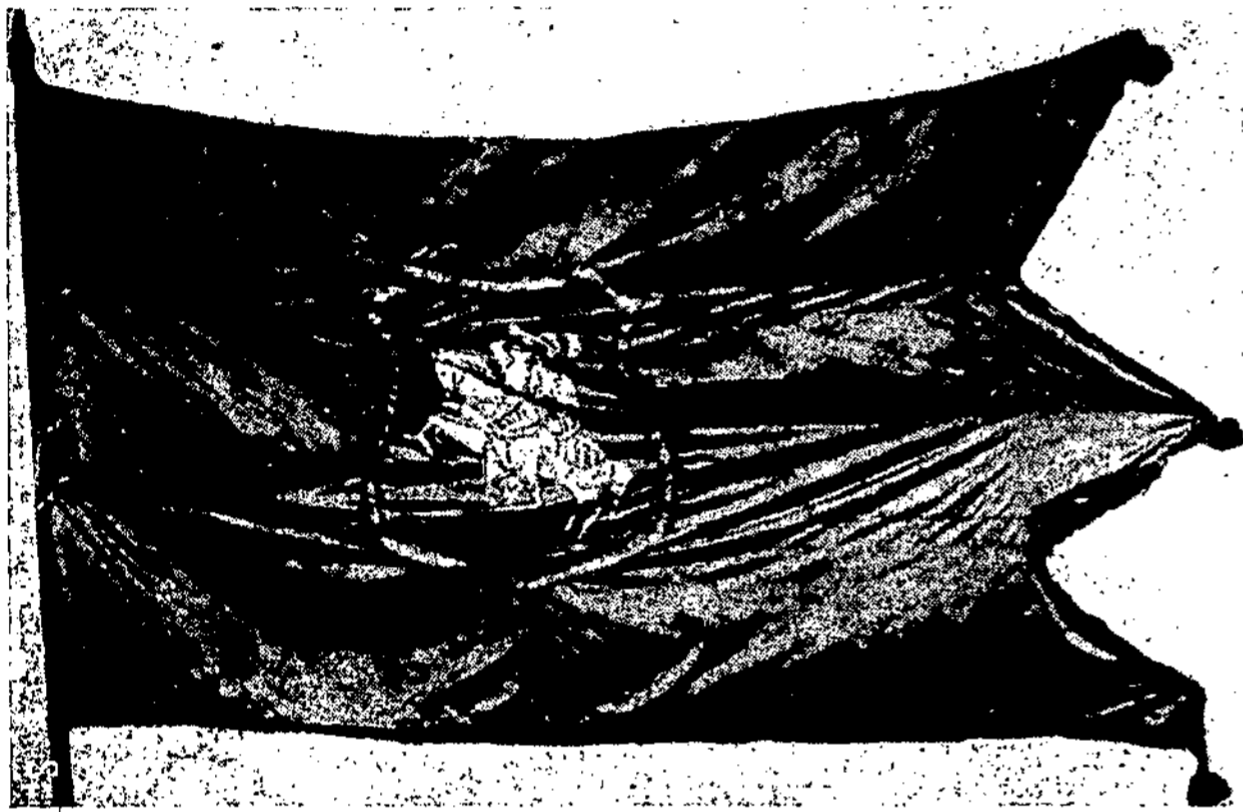
Tolimoje Sibiro žemėje jie buvo ištikimi Lietuvos sūnūs ir kankinių mirtimi mirė dėl tėvynės.

1924 m. XII. 9 d.

Baltojo marmuro lenta, kurioj aukso raidėmis iškalti tragiškai žuvusių Sibiro liēt. bat. karių vardai. Lenta įmūryta Vytauto bažnyčios sienoje. Iš dešinės tos pat lentos nuorašas.

siaus Rusijos plotus. Vieni kovėsi vokiečių, austrų ir turkų frontuose, kiti sėdėjo savo trobelėse, kabinetuose ir galvojo — kentėjo dėl savo tautos likimo ir ateities. Nė vienas lietuvis nerimo. Visi bijojo. Bijojo ne mirties; bijojo, kad ta mirtis neužtiktų juos svetimus dievus begarbinant. Daug mūsų brolių, seniau garbingų, susikūrė sau naują svetimos dvasios gyvenimą. Mūsų tauta jiems išnyko. Tegul net visiškai išnyksta. Tiems, kuriems mūsų giminė neberūpi, kurie nuo mūsų kamieno atsiskyrė, irgi nepakeliui su mūsų sena ir garbinga gentimi.

Ką daro mūsų kariai? Kovoja svetima vėliava prisidengę. Lietuvos vėliava nebeplevesuoja. Ji giliai paslėpta širdyje. Kariai laukia, kad galėtų ją iš svajonių širdies išimti ir paskleisti.

Sibiro Lietuvių Bataliono Vytauto Didžiojo vardu vėliava, kuri buvo įteikta lietuvių d-jos Omske. Dabar ji laikoma Karo muziejuje.

Įvyksta Rusijoje revoliucija. Vergo maištas. Lietuviai belaisviai atsipalaiduoja nuo vergų ir iškelia savo širdyje užslėptą ir saugojamą Lietuvos laisvės vėliavą.

Vitebske, Smolenske, Rovno — pafrontės miestuose — jie su ginklais buriasi prie savųjų į kuopas, batalionus ir būrius. Obalsis — grįžti Tėvynei ir ją nuvalyti. Nelemta grįžti pasiryžusiems, su ginklais. Bėga skyrium — vėl susiburia ir stato savo krūtines prieš gresiantį iš keturių pusių pavojų.

Lietuvos dvasios pagauti, net tolimoje Azijoje — Sibire, lietuviai irgi organizuojasi kovai. Sibiras tai naujosios gadynės Lietuvos pranašų galutinis kančių etapas. Ten jie mirė ir kentėjo. Daug mūsų didvyrių ilsisi Sibiro šaltuose laukuose ir kapuose.

Gal tai šitų kovotojų dvasia įkvėpė ir Sibiro lietuviams susiburti ir paimti ginklą į rankas, kad ant pranašų-kentėtojų kapų iškeltų Lietuvos trišpalvę vėliavą.

Lietuvių būrelio pastangomis 1919 m. susikuria Sibiro lietuvių batalionas Vytauto Didžiojo vardu. Vytautas — vadas. Jo dvasia ir vardas pasiekė Sibirą. Jisai viešpatauja susibūrusių lietuvių širdyse. Batalionas susibūrė prie 5 Sibiro sąjunginės kariuomenės divizijos, vadovaujamos prancūzų gener. Žaven. Divizija susidėjo iš lenkų. Ta pati tragikomedija, ką ir Jogailos laikais. Lenkų divizijai vadovauja vienas toks pulk. Rumša. Lie-

tuvis „pomakas“ (taip vadinami bulgarų parsidavėliai turkams — renegatai). Tų renegatų lenkuose labai daug. Jų „dievaitis“ Pilsudskis — irgi ne kas kitas.

Greit į batalioną, pasklidus gandams, sulėke 412 lietuvių kareivių.

Apsigyvena Novo-Nikolajevsko (Tomsko gub.) vasaros stovyklose ant Obės upės kranto. Graži vieta. Plačioji Obė, padengta ir išmarginta salomis, srauniai teka į Leduotąjį vandenyną. Aplinkui stovyklos pušynas. Suskamba tame pušyne lietuviškoji daina. Ta pati, kurią dainuoja Nemuno krantuose: „Oi žirge, žirge, žirgeli mano“, „Tris dienas tris naktis“, „Žalioj girelėj“.

Batalionas gerai ginkluotas. Gerai apmuniuotas ir pavalgęs. Kruvinoji bolševikų banga iš visų pusių pradeda supti Novo-Nikolajevską. Batalionas grįžta iš stovyklos į miestą. Priešaky trišpalvė vėliava: žalia-balta-raudona. Sugrįžus iš stovyklos, greit tenka dalyvauti kovose prieš bolševikus. Batalionas siunčiamas į gelež. st. Kargat; iš ten daro kelias ekspedicijas prieš sukilusius bolševikus. Maršankos miestely išmuša ir išvaiko bolševikų gaujas, iš ten važiuoja į Jastrebovos — dar į kelius kaimus ir kaimelius. Reikalinga laiduoti vienintelį geležinkelį nuo besupančių bolševikų, kuriuo jau pradeda evakuotis čekai, latviai, italai, rumunai ir serbai. 5 divizija paliekama ariergarde. Lietuvius siunčia į Slavgorodą („Kulundinskija stepi“) apsaugoti šoninį Sibiro magistrales geležinkelį. Nemiegotos naktys, išgodotos godos.

Iš ten rugsėjo pabaigoje grįžta batalionas į Novo-Nikolajevsko stoties kareivines. Mėnesį išgyvena. Sąjunginė kariuomenė skubiai evakuojama. Pravažiuoja latvių „Troicko batalionas“, kuris beveik dvi savaites maitinamas iš lietuvių bataliono katilo. Lietuviai irgi ruošiasi prie evakuacijos. Taiso vagonus, parengia juos kelionei.

Štai vėl įsakymas: vykti į Čerepanovo stotį (Altajaus geležink.) ir apsaugoti atsitraukiančius čekus ir serbus. Vyksta be murmėjimo į Čerepanovą (225 klm. į pietus nuo Novo-Nikolajevsko).

Apsistoja ant geležinkelio vagonuose: 51 vagonas, 2 garvežiai.

Lapkričio mėn. 22 d. vakare pravažiuoja paskutinis serbų ešelonas. Raudonųjų banga vis artėja ir artėja. Pasilieka ariergarde.

Aplink ešeloną lietuvių sargybos ir patruliai. Naktis. „Kas eina? Šausiu!“ — girdėti už vagonų sienų. Vadas sušaukia karininkus. Aiškina padėtį. Įsakyta palaukti iki rytojaus. Važiuosime per Vladivostoką į Lietuvą. Ta kryptimi nuvažiavo visi lietuviai, paskutiniai. Nutariama laukti rytojaus ir ramumo dėlai, padaryti 4 val. ryto naktinį manevrą.

Sukyla batalionas. Kuopos išsirikiuoja, patikrinamos ir žygiuoja. 7 val. — brėkstant, batalionas grįžta į vagonus. Subarška katiliukai. Eina kavos gerti. Šaltas rytas. Visi užsidaro vagonuose. Staiga išoka į karininkų vagonus ginkluoti kareiviai. „kankas aukštyn“, karininkai nuginkluojami. Uždaro į atskią vagoną-kepyklą. Podp. Cerneckis, bataliono dežuras, už pasipriešinimą nušaukiamas, pats paguldęs 1 bolševiką vietoje ir vie-

Estijos generolas gyd. Lossmann.

Generolas gydytojas Lossmann, Estijos kariuomenės karo sanitarijos viršininkas, mūsų Respublikos Prezidento apdovanotas D. L. K. Gedimino ordinu II laipsnio. Generolas Lossmann dar būdamas studentu karo medicinos akademijos ir dalyvaudamas Petrapilio estų studentų organizacijoje, pasižymėjo kaip aktyvus Pabaltijo tautų susiartinimo idėjos šalininkas ir veikėjas. Nepriklausomoje Estijoje nuo pirmųjų jos įsikūrimo dienų yra kariuomenės sanitarijos viršininkas ir lieka ištikimas savo jaunatvės idėjai.

Jis palaiko, kiek tai yra galima, kontaktą su mūsų karo sanitarijos tarnyba, ar tai pasikeisdama patyrimo išvadomis, ar tai kviesdamas mūsų karo sanitarijos atstovus pas save, ar tai pats atvykdamas (kaip tai buvo šiemet gegužės 15 dieną) Lietuvon dalyvauti iškilmėse ir tartis dėl bendrų sanitarijos reikalų. Teko girdėti, kad jo pastangomis žada būti sušauktas Pabaltijo sanitarijos karininkų pasitarimas Taline. Mūsų santykiams su Estija gerėjant, generolui Lossmann'ui, be abejo, teks susiartinimo istorijoje užimti šios idėjos pionieriaus garbingą vietą.

na sužeidęs. Pasirodo, lietuvių tarpe atsirado bolševikų išgamos. Suorganizavo apie 30—40 žmonių ir padarė sukilimą.

Nėra blogesnio budelio lietuviams — kaip lietuvis išgama.

Kryžiaus kančios. Įtrauktas nenoromis į perversmą batalionas. Susėda į atvažiuosiu turgun kaimiečių vežimus ir važiuoja į vakarus, bolševikų link.

Ilgai vežiojami areštuoti karininkai ir kareiviai po Sibiro taigą. Naujieji vadai susijungia su raudonaisiais.

1919 m. gruodžio 9 dieną anksti rytą sukapojami Čeremuškino kaime. Švysteli bolševikų kardai, ir užmerkia savo akis aštuoni Lietuvos kariai, karininkai: A. Navikas, B. Šukevičius, J. Maleris, J. Eidukas, V. Kasakaitis; kareiviai — Norvilaitis, Turskis, Silevičius.

Dėl savo lengvatikystės, savo vadų išsižadėjimo ir pasidavimo pašalinei inspiracijai — provokacijai brangia kaina užmokėjo ir patys bataliono kareiviai. Netekę vadų, jie išsisklaido po Sibiro taigą ir lieka be pastogės, be duonos kasnio. Čia, tolimo Sibiro laukuose, daugelis jų miršta nuo bado, šalčio ir įvairių ligų. Tik mažai daliai pasiseka atskirais žmonėmis aplinkiniiais keliais po ilgų vargų sugrįžti tėvynėn.

Taip žuvo Sibire Vytauto Didžiojo vardo bataliono kariai.

Tebūnie mūsų atminimas ir padėka jiems tais metais, kai mes gyvieji švenčiame jų Didžiojo Vado Vytauto metus ir tebūnie jiems lengva šaltoji Sibiro žemė, nes „atidavė gyvybę už savo draugus“.

Amžiną atilsį duok jiems, Viešpatie!

Y.

Prisiekim tėvynei.

Kai liūdnos, lietingos spalų dieneles
Plėšė jaunųjų medelių lapus,
Suvalkuos Lietuva su lenkais tarės;
Širdis džiugavo, jog karo nebus.

Garbingi valstybių atstovai,
Susėdę už stalo taikos,
Dokumentą rašė ne karui bei kovai,
O taikai ramybės šventos.

Bet lenkas, kurs troško tik kraujo,
Taiką archyvan padėjo,
Griebėsi kardo ir karą iš naujo
Ginklu ir ugnimi vykdyt pradėjo.

Liūdnai trimitavo tėvynės trimitas,
Kas kartas plačiau ir plačiau,
Greitai pranešdams brangiai tėvynei,
Kad priešas klastingas Vilniuje jau.

Priešas! ne piktas senovės kryžiuotis,
Ne rusas didžiulės galingos valstybės,
O syku laisvę tik ką atgavęs lenkas,
Kaimynas klastingas ir pilnas suktybės.

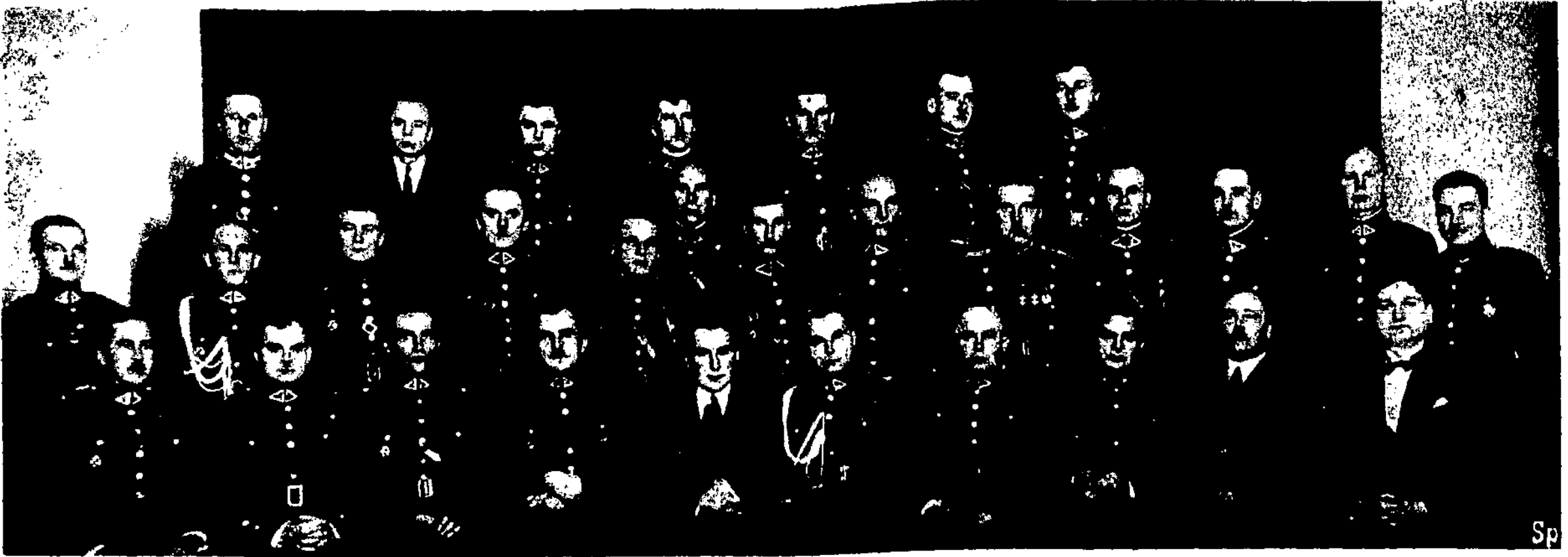
Jis troško vien kraujo mūsų tėvynės,
Verguvės grandinę mums nešė,
Bet širvintų, Giedraičių skerdynės
Jo džiaugsmo lapą juodai nudažė.

Lenkija, tu gavusi savąją laisvę,
Norėjai pavergti artimą draugą;
Tu, širdį mūsų plėsdama žinėjai, kad bausmę
Kerštingu krauju tau lietuvis užrašė.

Kareiviai, draugai ginklo brangieji!
Prisiekim Tėvynei, Didžiojo Vytauto
Dvasiai,
Kad Vilnių, mums šventą garbingą Jo
Graba
Atgausim krauju, kad ir mirdami drąsiai.

J. p. V. Dulkė.

Buvusio 6 p. Pilėnų Kun. Margio pulko minėjimas.

E. K. B. foto.

Gražios tradicijos, kilnus pasiaukojimo darbas ne tik amžinai gyvena palikuonių sielose ir mintyse, bet dar visada jungia ir suartina tuos dalyvius, kurie tai sukūrė, kurie savo krauju ir didelio pasiryžimo žygiais sudarė ne tik istoriją, bet ir tą patį nepriklausomos mūsų valstybės gyvenimą.

6 pėstininkų pulko nebėra, o jojo stipri dvasia ir graži praeitis, turtinga savo žygiais ir kovų laimėjimais, palieka gyventi.

5 p. pulką pagimdė ne koki militariniai sumanymai, bet pats mūsų gyvybės reikalas ir didžiausias tai gyvybei pavojus.

Jo pradžia įrašyta 1918 m. gruodžio 5 d. Po kelių mėnesių (1919 m. vasario mėnesį) pulko branduolis gauna pirmąjį kautynių krikštą kovose su bolševikais. Jo metrikuose stambiais vardais įrašytos šios vietos: Jėznas, Pūnia, Žasliai. Vėliau kaujasi su tais pat bolševikais, pradėdamas Skapiškiu — Panemunėliu, baigdamas Subačium, Ilūkšta, kol nuveja juos už Dauguvos.

Dalyvauja ir kitose frontose, su kitais mūsų nepriklausomybės priešais — bermontininkais ir lenkais.

Ir šit 1926 metais liepos mėn. gale, kada jau pulkas gražiausiai išlaikė visus kautynių egzaminus, kada sustiprėjo, visiškai susiformavo ir jau rengėsi tvirtai įsigyventi — jis buvo išformuotas, o jo karininkai išskirstyti į kitas dalis.

Be abejo, tai buvo liūdnas ir skaudus faktas tai gražiai ir glaudžiai susigyvenusiai pulko šeimai.

Pulkas išformuotas, jo vardas išbrauktas, bet turtingo kelerių metų gyvenimo nei išbrauksi nei panaikinsi. Ir šit kasmet renkasi to pulko dalyviai — karininkai.

Gražios pulko tradicijos, garsūs žygiai, artimas sugyvenimas iš visų Lietuvos kampų juos sutraukia ir suburia. Susirinko ir šiemet gruodžio 6 dieną Karininkų Ramovėj.

Kuklus, bet tikrai nuoširdus ir įspūdingas buvo minėjimas. Susirinkimą atidarė (kaipo vyresnysis) gen. št. pulk. Lankoronskis. Jis pareiškė, nors oficialių žmonių mūsų tarpe nėra — nėra ir kas sveikintų, tačiau vyriausybė tuo mūsų susirinkimu džiaugiasi ir tuo pat jau sveikina.

Buvo pasiūlyta dienotvarkė: 1. praeitų metų komisijos darbų apyskaita ir 2. sumanymai kitiems metams.

Pradėdami posėdį visi sustoję pagerbia žuvusius. Po to eina komisijos darbų apyskaita.

Svarbiausias buvusio 6 p. pulko karininkų rūpestis ir darbas: 1. įamžinti savo pulko vardą ir jo tradicijas, gaunant vėliavą ir surišant visa tai su kuria nors mūsų kariuomenės dalių, 2. surašyti ir išleisti pulko istoriją.

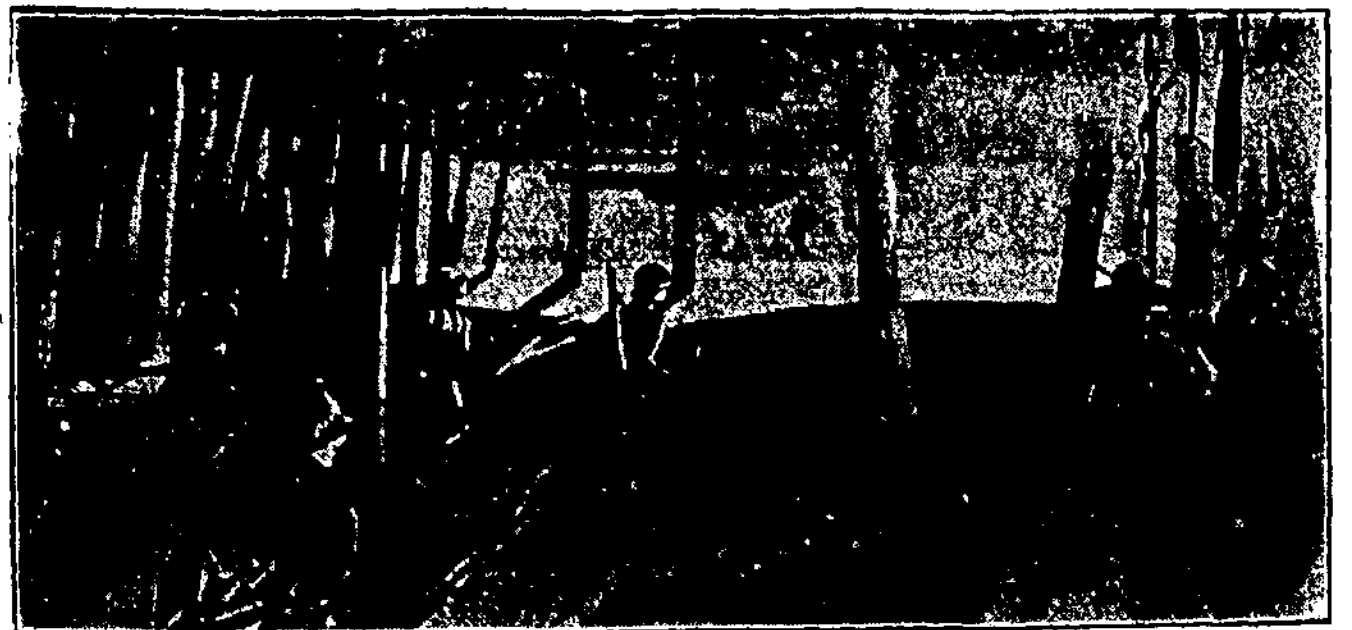
Praeitais metais grupė žmonių buvo pasiėmusi rinkti tai istorijai medžiagą ir ją tvarkyti. Tačiau ligi šiol labai mažai tenuveikta. Bet tai nenuostabu. Karininkai visur išblaškyti: sunkiau susirinkti, pasitarti, sunkiau šaltinius sugaudyti. Egzistuojantieji pulkai, jau rodos, daug geresnių turi gyvenimo sąlygų ir tai ligi šiol nė vienas nėra parašęs bei išleidęs savo istorijos. Tuo tarpu mūsų kaimynai latviai net kelių pulkų turi parašę ir išleidę istorijas.

Ateinantiems metams renkama komisija pulko istorijos darbui dirbti iš šių asmenų: 1. ats. mjr. Senkevičius, 2. mjr. Šimkus, 3. kpt. Baniulis, 4. kpt. Raibikis, 5. kpt. Lelešius ir 6. kpt. Skibarka.

Pasibaigus posėdžiui, visi dalyviai kviečiami kuklioms užkandoms. Čia nematomai ir greitai bėga laikas, besidalinant naujais įpūdžiais, senais atsiminimais ir kautynių patyrimais.

Gražu, kai margiečiai kasmet susirenka, palaikydami savo kilnias tradicijas, ir stengiasi atlikti didelį darbą — įamžinti savo pulką ir surašyti tokią pat gražią ir turiningą jo istoriją, koks buvo ir pats gyvenimas.

M.

Durtuvas ar kulka.

Dažnai ginčijamasi, kas kautynėse svarbiau — kulka ar durtuvas. Kas už kulką stoja — sako: be jos prie priešo neprieisi. Kas už durtuvą — be durtuvo ir priėjęs nieko nepadarysi.

Geriau šį reikalą pasvarsčius, ginčai savaime liko be pamato. Abu vienodai reikalingi ir kiekvienas turi savo uždavinį. Iš kariavimo praktikos žinoma, kad puolant čioji dalis, susiartinus su priešu, pavartoja durtuvus, tik padedant prieš tai paleistai ugniai. Svarbiausias kovotojų uždavinys — nuolatinis artėjimas pirmyn su tvirtu nusistatymu įsiveržti į priešo išdėstymą ir ten jį pribaugti. Iš to aišku: *ugnis — pasiruošimas, durtuvas — laimėjimo laidavimas.*

Priešas toli, durtuvu nepasieksi, reikia eiti prie jo. Jei artintis be ugnies, jis tuomet tave „apkuls“, kaip patinka ir visus „suguldys“. *Čia kaip tik reikalinga kulka.*

Eini pasilenkdamas nuo krūmokšnio prie krūmokšnio, šliauži nuo kelmo prie kelmo ir žvalgais... Štai, žiūri pasirodė galva, taikai, iššovei, pasislepia. Pasirodė vėl, kartą — paukšt ir vėl jos nėra. Ten girdi kulkosvaidininkas pokši — ir jam tą patį pakartoji. Vis judi, prišliauži prie priešo 25 žingsnius, po to gerai pasiruošęs staiga šoki, pribėgi — tuomet jau dirbk su granata ir durtuvu.

Kartu su kovotoju ugnis eina prie priešo, spaudžia jį prie žemės, kad jam būtų nepatogu šaudyti. Durtuvas leidžiamas į darbą kai prieinama arčiau prie priešo. Taigi matom, kad čia reikalingi ir kulka ir durtuvas. Ir vienas ir kitas turi savus, labai svarbius kautynėse uždavinius. *Durtuvas ir kulka tokie draugai, kad ir „su vandeniu“ neperskirsi.* Kai jie kartu taktiškai dirba, laimėjimas užtikrintas.

Dabartiniai ginklai ir jų reikšmė. Dabar ne tas, kaip seniau: šautuvas muša 2000 ir daugiau mtr. ir gali daugiau pakenkti priešui. Per 600 mtr. geri šauliai pataiko pasirinkdami. Per 400 mtr. ir vidutiniškas šaulys į žmogų pataikys. Žinoma, dar tas pareina nuo šautuvo našumo. Šautuvo našumas toks, kad jei ir bėgti prie priešo, be poilsio, visus 400 mtr. (atstumas iš kurio ir vidutiniškas šaulys šaudė beveik be klaidos), tai praeis 4—6

mn., o per šias 6 min. priešas spės paleisti 30 kulku. Miklūs šauliai sugebės išleisti ir visus 40!

Bet jeigu laikyti, kad šaudys ir kulkosvaidžiai tuomet, turint galvoj jų greitą šaudymą ir našumą paleis 200—500 šūvių per min.), tai dar aiškiau bus, kad be ugnies ir be ugnies pagalbos iš savo pusės, toli nepasitrauksi. Iš kitos pusės, arčiau susiartinę su priešu ir be durtuvo neapsieisi. Čia durtuvas kur kas parankesnis už kulką. Duosime vieną pavyzdį.

Savo laiku kovojo būrai su anglais. Būrai buvo geri šauliai, o durtuvo neturėjo. Kol būrai šaudė iš tolumo atstumo, anglai irgi į tai tuo pačiu atsakinėjo. Kai tik anglai prisiartinavo, tai tuoj būrus durtuvais nugalėdavo.

Visa karų istorija, ypatingai didžiojo karo, moko mus, kad durtuvo nuo kulkos skirti negalima. Kulka reikia pasitikėti, pasitikėti, kad su ja, pastebėję priešą pasieksi jį. Dėl to reikia kantriai, atidžiai studijuoti šautuvą, o išmokus — supratęs jį, išmokti gerai šaudyti. Jei pasitiki kulka, tai reikia tikėti ir tuo, kad ji tave prives ir prie durtuvų smūgio. Pasitikėti durtuvui, būti tikru, kad juo sugriausi, ką nori, vadinasi pasitikėti savimi, savo jėgomis. *Kad ir kaip gerai šaudytum, bet su viena kulka priešo iš apkasų neišginsi, ir pats prie jo neprieisi.* Pavyzd., per didįjį karą pas vokiečius ir prancūzus buvo geri šauliai. Šiose valstybėse šaulius specialiai rengė, duodavo jiems tokius įrankius, su kuriais puikiai galėdavo sekti priešą ir sėdėdavo puikiai įrengtose apkasuose. Sėdi toks šaulys ir medžioja, kaip medžiotojai antis pelkėse. Truputį koks neatsargiai pasirodė — paukšt ir nėra jo! Nors daug tokių šaulių buvo, nors puikiai jie šaudė, tačiau atakuoti ir išmušti priešą iš apkasų reikėjo tik durtuvais.

Mokykis šaudyti! Prižiūrėk šautuvą! Mes kalbėjome apie šaudymą ir apie kulkos reikšmę. Gerai šaudyti yra nelengva. Kai kurie kariai gali pasakyti: viskas tai tiesa, bet šaudė blogai! Nemokėdamas šaudyti, daug šovinių išleisi, o kas iš to? Prie šio prisideda ginklų netvarkingumas, užleidimas, netvarkingas su jais elgesys. Užleistame šautuve vamzdis suėstas rūdžių, spyna nesutepta ir gerai neužsida-

ro. Šaudė kovotojas iš tokio šautuvo į priešą, o kulka pakliūva į kaimyną arba rašo rikošetą po nosimi. Šaudyba reikalinga taikli.

Nori taikliai šaudyti — prižiūrėk šautuvą, saugok jį. Štai vienas atsitikimas. Lenkijoje, prie Lvovo (miestas buvo visai lygumoje) aikštės lenkai netikėtai užpuolė rusų kavalerijos pulką. Po ilgos ke-

Vokiečių kariuomenės auto dalies sportas: Trys šauliai ant važiuojančio motociklo.

lionės kavaleristai buvo nuvargę, o sargyba nepastebėjo lenkų pasiruošimo pulti. Sargybos sudėtyje buvo vienas pavyzdingas, įgudęs, patikimas, keliuskart sužeistas karys. Vienus iš sargybinių užmušė, kiti išsigelbėjo, o paskui šį į mišką nusivijo trys lenkų kareiviai. Jis nori pasprukti, o jie paskui. Bėga jis ir atsišaudė, slėpdamasis už medžių. Šis karys, kai jį pulkas po kelių kovos valandų rado sužeistą, pasakojo: „Iššoviau aš keliolika kartų, šovinių liko nedaug, norėjau išeiti iš miško, bet... staiga šautuvo spyna nustojo veikusi. Aš

ir taip ir šiaip, — neina prakeikta! Ir štai prisiminiau, kad būdamas dar kareivinėse neardžiau šautuvo ištisais mėnesiais — taip greit ir aiškiai prisiminiau tai! Lenkai, kol šaudžiau, judėjo atsargiai, o kai nustojau šaudęs, pradėjo drąsiai mane vytis. Vis arčiau.. arčiau, o šautuvus neveikia! Ėmiau giliai dūsauti, o spyna tarškinti, tik stauga kažin kas sudavė, lyg kuolu, per koją! Perkritau, o jie pribėgo ir dar su durtuvu bakstelėjo! Diržas ir milinė sulaikė, durtuvus pakrypo į šoną, ir likau dar gyvas, o toliau... nieko nebepamenu!“ Pakėlę mes jaunuolį, nugabenom į palapinę, o ten amputavom (nupiovėm) jam koją... Po tokio atsitikimo pulko kariai pradėjo šautuvus daugiau branginti, geriau valyti ir dažniau ardyti. Štai kaip atsitinka blogai prižiūrint šautuvus.

Ginklus reikia gerbti, jie šimteriopai atsimokės sunkioje kovos valandoje. Maža šautuvus tik prižiūrėti, reikia mokėti dar taupyti šovinius. Pavyzdžiui, dalis stovi

Vytauto D. karininkų kursų klausytojai pasirengę fortifikacijos darbams.

eikovok tam milijonus litų! Ne visuomet galima užtektinai pristatyti šovinių. Kartais kovos aplinkybės tokios pasitaiko, kad šovinių neprinešti ir neprivežti. Čia ir žudo kitus šauliai, šaudydami į „baltąjį pasaulį“.

atvirąjį sparną. Kad sulaikytų lenkų puolimą, buvo paleistas kavalerijos pulkas. Pulku teko veikti pelkėse ir, traukiantis per pelkes, apaugusias smulkiais krūmokšniais, priklaikyti lenkus. Arkliai, tankai su kulkosvaidžiais skęsta dumblyne. Kovotojai kerta krūmus ir taiso kelią. Geresnis eskadronas buvo paliktas apsaugoti atsitraukiantį pulką. Eskadronas buvo stiprus, sudarytas iš rinktinių vyrų. Kol šovinių buvo, dalykai ėjo gerai, priešą sulaikydavo. Bet štai dalių vadai raportuoja eskadrono vadui: Nėra šovinių! — Kaip nėra? — klausia eskadrono vadas. — Juk vakar pakankamai papildėm atsargą, o po to kautynėse nebuvo te, rezerve stovėjote. Deja, aiškintis buvo vėlu. Kol į kitą pulką siuntė šovinių parnešti, lenkai ėmė smarkiai pulti. Kai šovinius atvežė, lenkai priėjo taip arti, kad pradėjo pulką smarkiai spausti, pereidami per tą pačią pelkę. Dėl šovinių trūkumo sprendžiamu kovos momentu pulkas turėjo pakelti didelius ir bereikalingus sunkumus. Po šio paaiškėjo, kad šiame eskadrono buvo kenksmingas paprotys — netaikliai šaudyti ir nebranginti šovinių. Ir šit dėl tokių kovotojų, nemokančių branginti šovinių, nesuprantančių netaiklaus šaudymo žalos, pulkas turėjo didelių nuostolių.

Ugninio išteklių naudojimas turi būti taupus. Kiekvienas iššautas šovinys turi turėti tikslą. Ugnis privalo būti disciplinuota. Ypatinai reikia mokėti naudoti šovinius, puolant priešą, laužiant jo frontą ir sekant. Šiais kautynių momen-

Fortifikacijos darbų pradžia.

vietoje, šovinių užtenka. Karys, iššovęs 120 šovinių (tiek maždaug tenka kiekvienam kariui), dar gausna. Taigi ir šauda! Ir kaip šauda, — piškina visą laiką į „baltąjį pasaulį“. Atminkit, kad kiekvienas iššovimas kainuoja pinigą, 120 iššovimų padidins šimtinę išlaidų. Taip ir šauda litais į erdvę! Ir jeigu tokių „šaulių“ šimtas — tūkstantis kariuomenės rasis, tai jie per parą pusę milijono valdiškų pinigų ir išpiškina. Ir jeigu pakariauti pusmetį, tai ruošk tokiems šauliams vagonus šovinių o valstybė

Kautynėse su lenkais, ties Puzovo kaimu, buvo toks atstikimas. Lenkai, apsupę rusų kavaleriją, nusprendė žūt-būt ją sunaikinti. Raitininkų armija tuo laiku, išeidama iš lenkiško žiedo, užėmė tinkamą padėtį jau savo pusėje. Kad ir kaip lenkai spaudė šioj padėty, nieko negalėjo padaryti kavalerijai. Tuomet jie nusprendė suduoti netoli stovintiems rusų pėstininkams. Sudavė į pėstininkus. Pėstininkai neatsilaikė ir atsitraukė. Tuomet lenkai priėjo iš šono prie raitosios armijos ir sudavė jai į

„IŠDAVIKAS“.

Graži rudens diena. Iš pat ryto trata kulkosvaidžiai. Lauke nė vieno žmogaus. Apie pusiaudienį kulkosvaidžiai aptilo. Iš bebėgančių gretimo kaimo gyventojų gavom žinių, kad lenkai jau eina mūsų kaimo link. Mūsų kaimo gyventojų tarpe kilo didelis sumišimas. Vieni bėgiojo iš vietos į vietą, slėpdami nuo lenkų geresnius daiktus, kiti spietėsi į būrius ir tarėsi ar palikus kaime laukti lenkų ateinant, ar pasitraukti ir kliudyti jiems toliau veržtis į šalies gilumą. Visų buvo nutarta iš kaimo pasitraukti. Sukruto visas kaimas. Vyrai kinkė arklius, krovė vežimus, o brangiuosius daiktus kasė į žemes. Kada viskas buvo baigta, vyrai susodino moteris ir vaikus į vežimus ir nusiuntė į artimuosius kaimus. Moterims išvažiavus, vyrai tarėsi kaip čia dabar pavaišinus lenkus. Nutarė juos gudrumu apgauti.

Tame kaime, pas ūkininką Petrą Darulį, tarnavo samdinys vardu Jonas. Jis buvo daugelį metų tarnavęs mieste, todėl mokėjo lenkiškai kalbėti. Tad ir nutarė ūkininkai, Jonui padedant, pamokyti lenkus. Jonas turėjo apsimesti lenku ir pasilikti kaime. Paskui jis turėjo prikalbėti lenkus, kad jie pultų pabėgusius ūkininkus, neva partizanus. Kaip nutarta, taip ir padaryta. Jonas pasiliko kaime, o vyrai, apsiginklavę, pasitraukė į netolimą miškelį. Talkon jie pasikvietė ir kitų kaimų gyventojus. Iš viso jų susirinko apie trisdešimt žmonių.

Netrukus kaime pasirodė lenkai. Iš viso jų buvo dvidešimt. Pirmas jojo lenkų karininkas. Užpakaly jo važiavo penki vežimai su kareiviais. Vežimai įvažiavo į kaimą. Dauguma kareivių išsoko iš vežimų ir puolė į trobas. Likusieji nuvažiavo į vieno ūkininko klotimą arklių nukinkyti. Nukinkę arklius ir jie prisidėjo prie pirmųjų. Visi nustebo, kai pamatė, kad visos trobos tuščios. Keikdami daužė langus ir nuo vieno namo lakstė prie kito. Priėjo ir Petro Darulio namą. Jame buvo Jonas. Trys kareiviai įsiveržė į Darulio trobą.

— Rankas aukštyn! — suriko lenkai. Jonas, nesipriešindamas, pakėlė rankas. Lenkų kareiviai jį nusivedė pas savo karininką.

— Kas esi?

— Lenkas, — atsakė Jonas.

— Kas? Lenkas? — paklausė, suraukęs antakius lenkų karininkas.

— Taip esu lenkas ir, tų prakeiktų „litvinių“ nenkenčiu, kaip tikrų velnių.

Karininkas su atida apžiūrėjo Joną nuo kojų iki galvos ir nieko įtartino neradęs, paklausė:

— Na, o kaip čia tu papuolei tarp tų „litvinių“?

— Labai paprastai, jau kelinti metai tarnauju šitam kaime pas ūkininką — atsakė Jonas.

Karininkas, ilgą laiką pagalvojęs, priėjo prie Jono ir švelniai pratarė: — Jeigu tu esi lenkas, tai tavo pareiga mums padėti. Būk mūsų talkininkas ir, manom, nemaža bus iš tavęs naudos.

Jonas tiems lenkų žodžiams pritarė ir pasisakė žinąs nedidelį partizanų būrelį, kurį be didelio vargo galima būsią suimti.

— Gerai, gerai, — šaipėsi lenkai, — tik prieš eisiant reikia užkasti. Nuo pat ryto dar nesame nieko burnoj turėję.

Mūs sužeistieji kareiviai fronte, pasislėpę už namo nuo priešo šuvių

— Gal tu turi ką nors? — paklausė Joną vienas iš kareivių.

— Visus namus iškrėtėme, bet nieko neradome; viską tie velniai su savimi išsinešė, — pridūrė kitas.

Jonas to tik ir laukė. Kad labiau lenkams įtikytų, pristatė pilną stalą užkandžių. Lenkams bepietaujant, Jonas buvo labai drąsus. Visą laiką keikė jis lietuvius ir tarėsi su lenkų karininku kaip čia apsidirbus su lietuviais partizanis. Pagaliau susitarė, kad tuojuo po pietų Jonas turėsiąs juos vesti pas partizanus.

Papietavo. Papietavę kiekvienas patikrino savo ginklus. Į kišenes prisidėjo šovinių. Prie diržų prisikabino po porą granatų. Jonui lenkai taip pat davė ginklą. Vežimų su savim neėmė. Kada jau buvo pasiruošę, visi, Jono vedami, leidosi miško link.

Miškas buvo nearti: apie penketą kilometrų nuo kaimo. Kelias irgi buvo nelengvas: reikėjo eiti molėtais laukais, bristi per balas, šokinėti per griovius. Lenkai ėjo vos gyvi, keikdami lietuvius, ypač jų partizanus. Pagaliau priėjo mišką. Pamiškėj lenkai su-

tais šovinių pristatymas labai ap sunkintas, o kartais visai negalimas. Likti tuomet be šovinių — p r a ž ū t i n g a.

Ir kulka ir durtuvu reikia mokėti tolygiai gerai veikti. Tik kulka ir durtuvus, veikiant kartu sumaniai ir protingai, atneš kovotojui laimėjimą. Pavyzdžiu gali būti kelių valstybių laimėjimai, kai po

nepaliamamų šaudymų pradėjo atakuoti ir durtuvais pribaugė priešą.

Šautuvo ugnis, durtuvo smūgis su pasitikėjimu, įsitikinimu į savo jėgas laiduoja tikrą laimėjimą.

Kalbamieji pavyzdžiai moko mus, kaip reikia veikti kulka ir durtuvu drauge.

Valdyk ir kulką ir durtuvą tolygiai gerai. Taiklia kulka pra-

skink kelią prie priešo, durtuvu pribaisi priėjęs arčiau. Brangink šautuvą, pažink jį, jis išgelbės tave nelaimėje. Brangink šovinius kovoje ir taikos metu, šaudyk tik į taikinį.

Būk stiprus, išvermingas, drąsus ir sumanus, tuomet tikrai pasitikėsi durtuvu.

Išvertė Vl. Jdvls.

stojo ir prašė savo karininko, kad nors pusvalandį po tokio sunkaus kelio duotų pailsėti. Karininkas, kadangi pats vos kojas vilko, sutiko. Pasinaudojęs proga Jonas išsiprašė, kad nors jį vieną leistų apžiūrėti ar nematyti čia pat partizanų. Gavęs sutikimą išėjo. Po dešimt minučių jau jis buvo savųjų tarpe.

— Viskas kuo puikiausiai, — kartojo Jonas.

— Dabar lenkai pamiškėj ilsis. Aš išėjau neva sužinoti ką nors apie jus. Grįžęs jiems pasakysiu, kad jūs ramiai sėdit miške ir apie lenkų atvykimą, matyt, nieko nežinot. O jūs, tuo tarpu, pasislėpkite netoli nuo čia krūmuose ir laukit manęs su lenkais ateinant. Kai aš juos pro šią vietą vesiu, jūs juos pulkit. Kaip sakyta — taip padaryta. Grįžęs pas lenkus Jonas visa jiems papasakojo taip, kaip buvo pasakojęs saviškiams. Lenkai iš džiaugsmo vos iš kailio nesinėrė.

Pasilsėję dar bent penketą minučių, lenkai pasiruošė kelionei. Jonas, kaip vadovas, ėjo pirmutinis. Kad nebūtų įtartas, dešinėj rankoj laikė parengtą šauti šautuvą. Lenkai, tartum nujausdami pavojų, ėjo žvalgydamiesi į šalis. Mažiausias šakų braškėjimas juos gąsdindavo. Bet štai jau ir ta vieta, kur buvo susitarta pulti lenkus. Ta vieta buvo apaugusi tankiais krūmais ir storomis eglėmis. Čia Jonas pagreitino žingsnį ir nekantriai laukė puolimo.

— Stok! — pasigirdo balsai, išsiveržę iš daugelio vyrų krūtinių. Keletas lenkų, nesitikėję tokio staigaus puolimo, sugriuvo. Kiti, supratę kokioje padėtyje atsidūrė, šaudydami puolė prie medžių.

— Išdavikas! — suriko lenkų karininkas, ir užsimojęs ginklu puolė Joną.

Jonas, vikriai išsisukęs nuo smūgio ir, apibėgęs lenkui iš užpakalio, drožė jam ginklu į galvą. Kareiviai, matydami, kad neteko keletą savo draugų ir vado, metė ginklus ir pasidavė.

Po poros valandų lenkų arkliais ir vežimais, sudodinę į juos belaisvius, išdardeno į Leipalingį.

A. Vasiliauskas.

LAKŪNAMS.

Išskleidę sparnus, melsvo tolio draugai,
Ir kančią palikę ant žemės juodos,
Jūs kylat į laisvę ir vos užmatai,
Kaip trenkiate vargą ant granito uolos.
Kraujuotą purvyną po kojom pamynę,
Su džiaugsmu akyse jūs ieškot kovos;
Paženklinę kryžium' bespalvę žydrynę,
Laukiat', kol Viešpats jums ranką paduos.
Benzinu prigirdę plieninį motorą,
Propelerį glaudžiat' prie savo širdies,
Nebaisios jums audros, žaibai, meteorai...
Prieš tiek jūs jėgų pats dangus sudrebės.
Tad likite sveiki, eskadrilės draugai,
Žymėkite kerštą ant melsvo dangaus,
O kai kerštas subręs ir ims rausti rytai,
Pasukite vairą prie Vilniaus brangaus.

VI. Burkauskas.

UŽUOJAUTA SAU PAČIAM.

Kažkodėl primta yra užuojautas skelbti tik tada, kada žmogus, taip sakant, spioves ant visų juodų knygų ir nepadengtų sąskaitų šiame pasauly, laisvas sau drožia į aną pasaulį naujų sąskaitų atidengti, o kai kitas kartais taip pat tampa lavonu ir paskui dar turi visokių nemalonumų šioje žemėje kęsti, tai niekas nė mru mru. Man rodos, kad čia užuojautos dar daugiau reikia: pirma, kad tokiam „numirėliui“ prisikėlus, bufetčikas jam tuoj pakiš tą kišeninės džiovos bacilą — juodą knygą, kuri verčia žmogų giliai atsidusti, ilgai krapštyti kišenes, o paskum pakaušį; antra, kad jam būtinai dar kartą, jei ne daugiau, teks mirti.

Kalbu tai todėl, kad ir man niekas užuojautos nepaskelbė, kai vieną kartą buvau tokia mirtimi miręs, bet turiu pats tuo pasirūpinti. Tiesa, negaliu pasakyti, kad į tai niekas nebūtų atkreipęs dėmesio, nes kitą dieną pusryčiams šeimininkė pati neprašyta atnešė porą silkių su uksusu, pipirais ir svogūnais: matyt, užjautė; na, ir iš kitų fizionomijų šis tas vis dėlto galima buvo išskaityti.

Atsitiko, matot, taip: buvo vakarėlis, tame vakarėly — bufetas, tame bufete — dėžės, na, o tose dėžėse „žasiukai“, auksiniais blizgančiais kakleliais.. Vienas draugų ir sako: — Eikškit, draugužiai, užfundysiu — ir capt, „žasyti“ už kakliuko. Skaito priplytą korčiukę: — Ukmergiškis „šampanas“... — Tuo geriau: savąją pramonę palaikysim! Tuoj vienam, kitam ir man ant stalo stikliuką. Vienas stikliukas, manau sau, nebaisu, nuo jo nei mirsiu, nei gyvensnis būsiu, ir neatsispyrinėjau draugo vaišinamas. Dar nebaigėm to, o jau kitas draugas capt už antro kakliuko ir nulupo blizgančią apikaklę, trečias — už trečio... Kas man daryti? Bėgsiu — kiti juoksis, manys mane šykštuoliu esant Ne, aš nesu svetimos kišenės parazitas, kaip kitus vadina! Tam įrodyti pagriebiau ir aš tokį pat žaisliuką. Na ir prasidėjo, taip sakant, operacijos... Savajai „žasytei“ kepuraitę numovęs, pasijutau jau bestimpas: nebežinau jau, ar čia vakarėlis, ar rarotai, o kartus rūkštumas žiaunis suka, kad net kaukti noris, bet kompaniją laikau iki galo. Tiesą pasakius, aš to galo pats savo akimis nė nemačiau: viskas dingo dūmuose, ir vakarėlį, taip sakant, šuo ant uodegos nunešė. Laimė dar, kad nepakliuvau į tam tikrą lavoninę, kurion patekė tokie gyvi nabašninkai tik po kelių dienų vėl pasaulį išvysta.

Taigi, vadinasi, ir aš esu jau padaręs vieną platų žingsnį šitam populiariam „amate“. Dar pora tokių žingsnių — ir gatavas specialistas. Gaila tik, kad tokių specialistų kariuomenėje nelaiko: ieškok, girdi, vietos pagal savo specialybę, nes toks etatuose nenumatytas.

Kitą dieną, visa tai apsvarstęs, ir sakau: — Kol mūsų pasilinksminimų programose pirmoj vietoj figūruos bufetas ir kol mes draugiškumą remsime „žasytis“, mieli prieteliai, — sudiev!.. O tau, „didvyri“, kuris neapleidai draugų „kritiškam“ momente ir tapai lavonu, — giliausia užuojauta!

K. Karčius.

„Lietuvos Ūkininko“ sukaktuvės.

1905 m. pabaigoj Vilniuj pradėjo eiti savaitinis laikraštis „Lietuvos Ūkininkas“. Šis laikraštis dar tebeina ir šiandien Kaune. Tuo būdu šiemet suėjo 25 metai jo gyvavimo. Tai yra seniausias savaitinis laikraštis Lietuvoj.

Gruodžio 3 d. „Varpo“ salėje buvo suruoštas iškilmingas „Lietuvos Ūkininko“ sukaktuvių paminėjimas. Susirinko

nemažas skaičius buvusių šio laikraščio leidėjų ir redaktorių, artimesnių bendradarbių ir kviestų svečių — kitų laikraščių atstovai. Senieji redaktoriai įdomiai papasakojo atsiminimus iš pirmųjų laikraščio gyvavimo dienų Vilniuje, kurios buvo sunkios. Taip pat sveikinta. Be to, gauta daug sveikinimų raštų.

Laiškas Ant. Bernotui.

Antuti, mano Antuti!

Jau kiek džiaugsmo Tu savo laiškeliu man padarei, sunku ir beapsakyti. Skaičiau, skaičiau jį nuo krašto iki galo, nebežinau jau net kiek kartų. O kiek kartų dar skaitysiu!

Tai tu, Antuli, neužmiršai savo mergytės, neužmiršai savo Mortutės. Tu tiek gražių, tiek meilių žodelių prirašei, mano jauną širdelę suraminai.

O aš jau visai buvau galvelę nuleidusi... Niekam nematant, net ašarėlę sykį antrą nubraukdavau...

Tačiau čia lyg jausti, kad ne, Antukas parašys... Ir, žinai, porą kartų manyje lyg pyktis kilo: sakau, tegul jis man dabar tik atsilieps — jau kad duosiu, tai duosiu. Išbarsiu, išplūsiu, o paskui pati ilgai, ilgai nerašysiu. Maniau, tegul žino, ką reiškia ilgėtis, laukti ir nesulaukti. Sakau, bus rūpestingėnis.

Bet kur tau! Kad ir kažkaip norėčiau dabar Tave harti, nė vieno baramojo žodelio nebežinau. Skaitau Tavo rašytus žodelius ir tik miela darosi...

Skaitau ir matau: štai jūs važiuojate, kalbatės, juokaujate... Visa, visa pergyvenu, ir matau, lyg pati dabar būčiau naujoku ir sykiu važiuočiau į paskyrimo vietą...

Tu su kareivišku apdaru... Dievuliau, kaip nuskristi į tą Kauną nors vienai trumpai minutei?..

Antanuti, nagi Tu šventoms Kalėdoms tik jau parvažiuosi? Juk visi Tavęs labiausiai išsiilgo. O jei jau negalėtum, tai bent pranešk, kad Tau Bernelio Pyrago nusiūsti suspėtumėm.

Tai kokias dabar Tau naujienas rašyti? Nuo ko pradėti pasakoti?

Pirmučiausia pasiskųsiu purvynėliais. Jau, kad būtumei matęs, kokie buvo keliai! Vaje, vaje! Nei išvažiuoti, nei išeiti, nors oru skrisk. Dabar jau, ačiū Dievui, kiek sutraukė, bet kelio vis dar nėra: vietomis baisiausias gruodas, o vietomis dar ir klimpsta. Kaune, tur būt, ir be kaliošų galima vaikščioti?

Dabar, Antanuli mano mielas, aš Tau papasakosiu apie savo gyvenimą. Turiu Tau labai įdomią naujieną. Matysiu, ką Tu į ją atsakysi?

Vieną šeštadienio pavakarį atsiuntė panelė Aldona Petrauskaitė, mūsų naujoji mokytoja, Ringėlos Juozuką paklausti, ar važiuosime kuris sekmadienį į bažnyčią. Mat jina turėjo miestelyje reikalų, o Ringėla nesiruošė važiuoti. Kelias buvo nežmoniškas, ir tokių jau reikalų nebuvo, tėtė buvo jau besakas, kad nevažiuosim. Čia man atėjo į galvą mintis, kad verta būtų su mokytoja susipažinti arčiau, o drauge važiuojant tai labai lengva. Ant greitųjų prasimaniau, kad man šio to reikia. Tėtis, kaip žinai, jau man niekad neatsako, nors mama dar buvo ką besakanti, o jis: „Važiuok, jei reikia, Sartį pakinkysiu“.

Rytą anksti privažiavau prie mokyklos. Mokytoja taip maloniai mane pasitiko, pasisveikino, kad aš iš karto pajutau, jog mudvi susidraugausime. Taip ir buvo.

Ji buvo apsivilkusi pilka suknele, per liemenį diuželis, apikaklė ir rankogaliai balti, po kaklu tautiška juostelė, ir žibančios, kaip sidabrinės sagos... Jau aš manau, Tau aišku, kad ji buvo apsirengusi šauliškai. Atspėjai? Taigi matai, ji šaulė ir kaip tik važiavo į šaulių susirinkimą.

Važiuodamos daug kalbėjome. Ji klausė, ar daug mūsų apylinkėje moterų šaulių. Man buvo labai gėda, kai aš turėjau pasakyti jai teisybę... Aš jai pasakiau tai, ką mano tėvukas nuolat sako, kad: „moterims tik bažnyčia, krosnis ir vaikai turi rūpėti, o ne šautuvas ir karas“. Ji nusišypsojo, bet nieko daug man neatsakė, tik paklausė, ar būtų man įdomu nueiti su ja į šaulių susirinkimą. Sako: „Jei bus įdomu ir malonu, būsite mūsų viešnia, o jei ne — galėsite visados išeiti ir dovanosite man, kad nuvedžiau tamstą“.

Paskui buvome kartu bažnyčioje, o po visam nuėjau su ja į susirinkimą.

Ką aš girdėjau, ką jaučiau, viso negaliu Tau dabar apsaakyti. Ir taip jau gana daug prirašiau. Tik pasakysiu Tau, kad esu sužavėta tokiomis gražiomis idėjomis, tokiomis kilniais darbais. Gaila, labai gaila, kad viso to nežinojau anksčiau. Tačiau ir dabar dar nevelu. Prisidėsiu ir aš, menka kaimo mergaitė, prie šaulių Sąjungos ir dirbsiu Tėvynei. Tu nesijuok, kad aš taip sakau. Dabar jau aš žinau, kad Tėvynei patarnauti gali kiekvienas. Gali mokytas, gali nemokytas, gali turtingas, gali neturtingas.

Antanuti mano, aš taip noriu nors kuo savo kraštui būti naudinga.

Mokytoja pažadėjo man daug papasakoti ir duoti gerų knygų pasiskaityti. Kviečia kada tik galiu pas ją užėiti.

Taigi aš įstojau į šaulės, pradėsiu visai naują darbą, tik Tu palinkėk man pasisekimo.

Pasakyk, kaip visa tai Tau patinka?

Matai, Mielasis, kaip daug Tau prirašiau. Dar daug, daug Tau rašyčiau. Taip malonu nors per laiškelių pasipasakoti.

Vaje, jau lempoje visiškai žibalas baigiasi, dagtis vos besiekia. Taigi ir savo laiškelių turiu baigti.

Visi dėkoja Tau už labas dienas ir sveikina tave. Petras žadėjo pats vėliau Tau parašyti. Mano motutė ir tėtukas taip pat širdingai Tave sveikina.

Še tai tau. Parašiau laišką, o kur gi dabar siūsiu? Juk Tu man savo adreso neįdėjai. Na, iš tikro ir užimtas Tu. Parašei: Kaunas I. — ir daugiau nieko. Tai kas man dabar daryti? Siūsiu vėl „Kariui“, ten, matyt, geri žmonės, aną syk taip man patarnavo, tai gal ir dabar patarnaus.

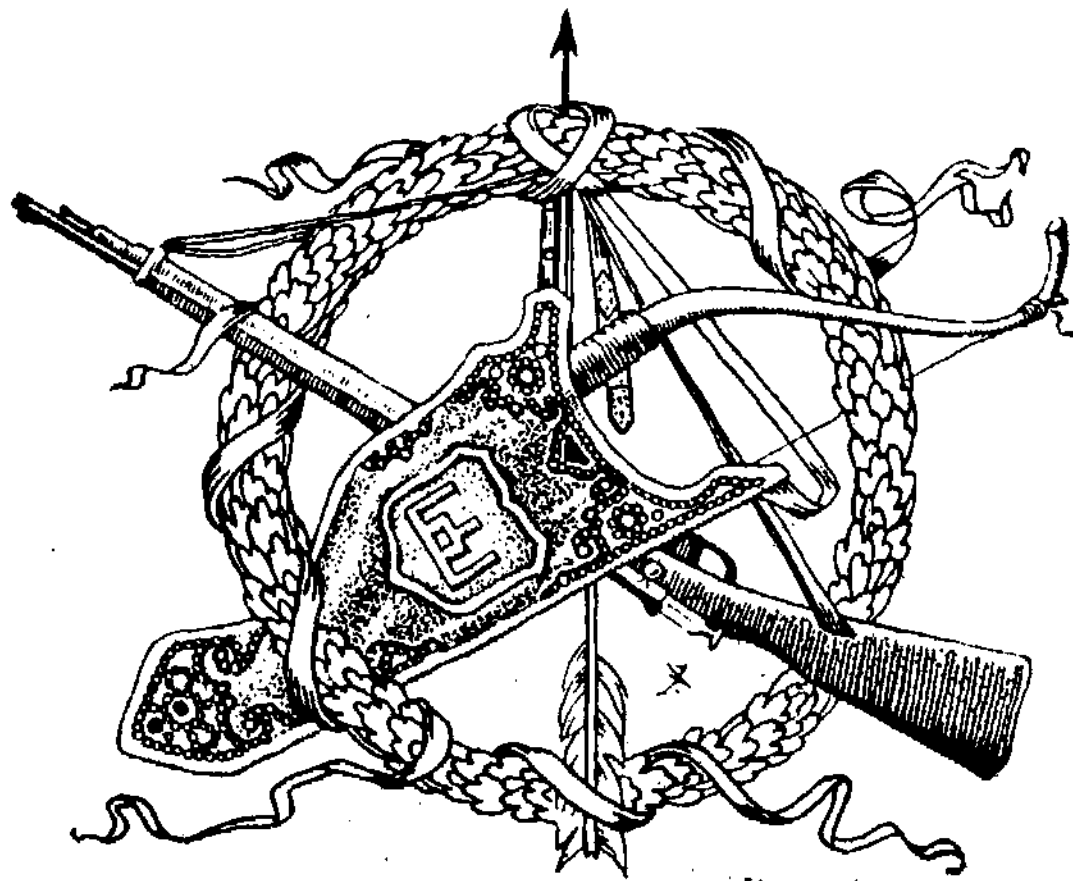
Susimildamas tik dabar jau greitai rašyk.

Sudiev, mielas Antanėli.

Išsiilgusi Tavęs, Tavo

šaulė Morta Janulytė.

1930 m. gruodžio 5 d.

Ekskursija į kareivines

Baigės ketvirta pamoka. Penkta — gimnastika. Visi aštuntokai už kepurį ir — į gatvę! — komanduoja klasės viršila.

Gatvėje greit išsirikiavę, plačiu žingsniu žengiame į karių gimnastikos aikštę. Dar užtraukiame savo mėgiamą dainą: „Tekėjo saulė pro debesėlių“ ir bematant esame aikštėje.

Atėina ir karininkas. Klasės viršila trumpai raportuoja taip, kaip kariuomenėj.

Karininkas praneša netikėtą naujieną: eisime į kareivines.

Mes kareivinių rajone. Pirmiausia nueiname prie arklidžių. Priešpietis. Visi arkliai stovi lauke prieš arklides, kiekvienas atskiroj pertvaroj. Kareiviai rūpestingai juos valo.

Karininkas mums aiškina: kodėl arkliai turi būti valomi, kaip ir kokia valymo reikšmė.

Pats darbas atliekamas labai rūpestingai. Išvalomos net arklių kanopos ir pagaliau kojos nuplaunamos vandeniui.

Mes kaip tik pataikėmė į patį valymo laiką, todėl turėjome progos matyti, kaip tas darbas atliekamas. Įdomu ir tai, kad arkliai prie to pripratę, lyg, rodos, supranta švaros reikalingumą.

Arklidėse taip pat tvarka. Kiekvienas arklis turi savo skyrių. Prie kiekvieno skyriaus kaba juoda len-

ta, kurioj įrašytas arklio vardas, gimimo metai bei kitos pastabos.

— ...Kaip matote, vyrai, kariuomenės arkliai gauna tam tikrą pašaro kiekį. Tas kiekis yra nedidelis. Bet gera priežiūra gyvuliui daug reiškia Pirmiausia švara, paskui vienodu laiku šerimas ir geras poilsis. Todėl kariuomenės arkliai ir gerai atrodo — pasakoja karininkas.

Apžiūrėję arklides, nuėjome į kareivines. Čia tuoj pamatėme ir pajutome tą karišką drausmingumą ir tvarką.

Dideliuose kambariuose rikiuojamas eilės lovų. Lovos tvarkingai paklotos. Visur kiek galima palaikoma švara. Ant grindų nematyti popierių ar nurūkytų papirosų.

Be to, stengiamasi kambarius padaryti jaukesnius, gražesnius. Kiekviename kambaryje ant sienos Vytis ir Vytauto Didžio paveikslas. Be to, matyti ir kitokių paveikslų, yra net originalių gražių tapybos dalykų.

Viename kambaryje randame radio su rupu. Vakaris kareiviai turi progos pasiklausyti įdomių paskaitų, muzikos bei naujienų.

Einame toliau.

— Dabar reikia į valgyklą... — sako vienas.

— Į virtuvę — prideda antras.

— Ar bus įdomu? — klausia karininkas.

— Įdomu, — atsakome visi.

Valgykloje kaip tik pietūs. Ant ilgų stalų eilės bliūdų, bliūdų. Prie bliūdų kareiviai. Kai kurie jau baigia valgyti. Kitų dar bliūdai pilni garuojančios sriubos.

Juntamas apetitą sukeliantis kvapas, gal todėl, kad mums jau penkta pamoka.

Karininkas pataria paragauti „kareiviškos“ košės ir sriubos. Kai kurie mėgina ir sako, kad — gera!

Iš čia į virtuvę. Smarkiai mums visiems įstrigo charakteringas raportas: —

Su balta prijuoste ir balta kepure ant galvos virėjas atraportavo, kas šiandieną pietums virta, kiek kokių produktų bei prieskonių dėta ir t.t.

Karininkas, kaip dežuruojantis, mėgina sriubą, košę ir knygoj — dienyne pažymi: gera buvo ar bloga. Paskui:

— Dabar, vyrai, galite visi paragauti kareiviško valgio — sako karininkas.

Tada visi iš eilės mėginame „kareiviškos duonos“. Ir visi sakome: — gera.

Reikia pasakyti, kad virtuvėje palaikoma pavyzdinga švara. Ir pagaminti valgiai iš tikro geri. Todėl mamos gali būti ramios, kad jų sūneliai nealksta.

Čia ir baigias mūsų trumoa ekskursija po kareivines. Baigiasi penkta pamoka, o į šeštą reikia grįžti į gimnaziją.

Dėkojame karininkui už įdomią ekskursiją. Paskui greit rikiuojamės ir, užtraukę „Tekėjo saulė pro debesėlių“, grįžtame į gimnaziją.

Po to ilgai dalinomės išpuodžiais.

Visi patenkinti, kad gavo arčiau pažinti tą gyvenimą su kuriuo mums abiturientams, gal ne vienam, kitais metais teks susidurti.

Atrodo, kad tokios ekskursijos yra labai naudingos. Mąža dalykas pažinti iš knygų — teoriškai, reikia jis pažinti ir praktiškai.

Todėl laukiame ir kitų panašių ekskursijų.

V. Rūstulis.

Kareivių pietūs vasaros metu.

1 p. p. foto.

Skautai ir kariai.

Kokią keistą antraštę sugalvojo, pasakysite dažnas. Paklauskite, ką bendro gali turėti su kariu? Jeigu būčiau parašęs „kariai ir šautuvai“, daugelis tuoj būtų pradėję daryti išvadas; bet skautai? Tam bus keistoka, kas mažai pažįsta skautus arba ir visiškai nežino, kas jie yra. Aš turiu norą šį bei tą išsirtarti apie skautus, tuos linksmuosius vyrus.

„The scout“ lietuviškai verčiant reiškia žvalgas, o gal geriau karo žvalgas. „The scout“ sulietuvino ištardami skautas. Matome, kad gretinimas skauto su kariu darosi aiškesnis. Skautas mokosi visko. Ypač žvalginėjimo „meno“. Kariui tas „menas“ nėra svetimas. Karys pasižymi drausmingumu. Skautai šitais atžvilgiais irgi ne kitoki. Jie viso to išmoksta žaisdami (nes jų toks auklėjimosi metodas). Skautai mokosi visko savo noru, o karius kiti priverčia, nors daugelis karių to mokslo su didžiausiu noru stveriasi, bet yra tokių, kurie gauna ir „po šautuvu“

ir „be eilės“ Čia tik jų kaltė, nes nepildo, kas buvo įsakyta. Kaip sakiau, skautai mokosi labai daug. „The scout“ reiškia žvalgą, medžiotoją ir viskuo nusimanantį žmogų. Nepagalvokit: „Devyni amatai — dešimtas badas“. „Badas“ bus tada, kai tie amatai bus blogi. Geras amatas bado neduos, dėl to skautai mokosi visko, kas yra gera ir kad, tų dalykų išmokęs, galėtų padėti artimui ir tėvynei. Jis, kaip ir karys, užsibrėžęs tėvynę saugoti ir jai padėti.

Skautas, pradėdamas eiti savo pareigas, prisiekia. Tą patį padaro ir karys. Skautas davęs iškilmingą pasižadėjimą, kad jį geriau atliktų, lavinasi ir, kur tik progos randa, parodo savo mokėjimą, tik ne tam, kad paskum girtis galėtų. Skautas niekad nesigiria, nes riteriai nesigirdavo, o jis tokiu nori būti.

Skautas turi pažinti visus vargšus ir visiems padėti Jie net savo kaklaraištį paženkliną mazgeliu. Mazgelis primena skautui, kad jis kiekvieną dieną turi padaryti bent vieną gerą darbą. Tų darbų begalės, tik trupiniukas noro, ir vis-

kas galima padaryti. Aplankymas kalinių, ligonių, našlaičių ir kitų yra geras darbas. Būtų geras ir labai geras darbas, kad skautai susibičiuliautų su kariais. Aš norėčiau, kad kareivių vyresnybė leistų ir net pakviestų skautus ką nors papasakoti kariams. Nereikia manyti, kad skautai nemokėtų sudominti karių. Per tokius skautų pašnekesius su kariais būtų prieinama artimesnio sutarimo.

Ateis laikas, kad skautai drauge su kariais žengs „sparnuotą“ žingsnį į Vilnių. Tokiu momentu reiks kareivių-vyrų, o ne bobų.

Visame pasauly yra skautų. Visi juos gerbia ir jų veikimui pritaria, o pritaria dėl to, kad jų darbai yra verti pritarimo. Dirbkime ir toliau. Būdėkime kartu su kariais tėvynės sargyboje. Padėkime mes skautai kariams prisirengti tvirtesniai žingsniui į Vilnių. Palengvinkim jiems budėjimą, tuomet jau galėsime atsirišti kaklaraiščio mazgelį.

Budėkim!

Skil. A. Sušinskas.

Padėkime „Kariui“!

Į kiekvieną gimnaziją kas šeštadienis ateina po kelis egzempliorius „Kario“. Jie išdalijami vyresniųjų klasių mokiniams.

Nežinau, kaip kitose gimnazijose, bet pas mus „Karys“ yra laukiamas svečias ir mielai mokinių skaitomas.

Per tą laiką, kai „Karys“ ėmė lankyti gimnazijas, manau, ne vienas mokinys turi jo po kelius numerius.

Visiems suprantama, kokį kilnų darbą atlieka „Karys“, lankydamas mūsų mokyklas.

Bet paklausiu jūs, draugai, ar nepaliekame mes „Kariui“ už tai skolingi ir ar negalėtume bent iš dalies atsilyginti? (Nors „Karys“, be abejo, to iš mūsų nereikalauja).

Į pirmą klausimą reikia atsakyti, kad — taip! Bet ir į antrą atsakymas teigiamas

Taigi, nors iš dalies galėtume „Kariui“ atsilyginti. Būtent, eikime „Kariui“ talkon. Platinkime savo mylimą laikraštį!

Artinasi Kalėdų atostogos. Daugelis mūsų parvažiuojame į kaimą. Čia namiškiai, giminės tavęs, kaip moksleivio, paklaus, koks geriau laikraštis išsirašyti. Štai puikiausia proga. Šalia ūkiško laikraščio, patark ir paragink išsirašyti ir „Kari“.

Antras dalykas, manau, ne vienas iš mūsų norėtų turėti gražų, turtingą metinį „Kario“ komplektą. Bet pas mokinį centai „suskaityti“... nėr kaip išsirašyti „Karys“.

Bet ir čia, draugai, yra išeitis, tik reikia gero noro ir pasiryžimo tą norą įvykdyti.

Štai „Karys“ kviečia į talką (žiūr. 48 Nr., 966 psl.) ir gausiai platintojams atlygina. Už dešimt surinktų prenumeratų, gausite „Kari“ visiems metams.

Taigi į darbą! Padėkime „Kariui“ Ir mums pa-

tiems bus naudinga — turėsime kas savaitę gražų ir idomų laikraštį, o gale metų — bus visas kompletas.

Atostogų metu parinkime prenumeratos, tada bent iš dalies būsime atsilyginę „Kariui“ už jo malonų lankymąsi pas mus.

J. V. Rūstulis.

Šiaulių rajono skautų šventė.

Lapkričio mėn. 30 d. Šiaulių rajono tunto skautai minėjo aštuonerių metų rajono tunto įsikūrimo sukaktuves. Skautai iš bažnyčios, po pamaldų, nuėjo į kapines. Kapinėse skautas vyr. sklt. Majauskas pasakė kalbą. Jis trumpai, graudžiai apibūdino didvyrių reikšmę. Po kalbos, griežiant 8 K. K. Vaidoto pulko orkestrui, tuntininkas sknt. K. Ubeika ir skautė p. Venclauskienė uždėjo ant žuvusių karių kapo vainiką. Vienas pulko karininkų padėjojo skautams už didvyrių gerbimą. Grįžus iš kapinių, įvyko paradas. 18 val. įvyko tunto sueiga, kurioj, be Šiaulių skautų, dalyvavo ir Radviliškio skautai. Po kalbų buvo perskaityti tuntininko įsakymai. Čia buvo pakelta į vyresniškumo laipsnius keletas asmenų, ir skautai bei vilkininkai davė įžodi.

Toliau buvo linksmoji dalis. Pirmiausia vaidino Mok. Sem. „Daukanto“ d-vės skautai. Jie vaidino Vydūno „Nesavi žmonės“. Veikalas nors labai sunkus, bet vis dėlto suvaidinta gerai. Keletą akrobatikos numeriu padarė miesto skautas vytis. Paskui buvo „vilkiška“ akrobatika. Ją atliko mažas vilkiukas. Jis praėjo aukštyn kojomis ir šiek tiek pasivartė. Dabar jau atėjo eilė „Lapinų“ dr-vei. Jie tai artistai! Vaidino komedijėle „Juodoji kaukė“. Menka komedijėlė, maža juoko, bet jei jau pakliuvo į „Lapinų“ rankas, tai vyras jau žinok, kad juoksies. Na ir vaidino!. Visa salė plyšo juokais! Nieko nepadarysi, čia jau „Lapinų“ gabumai. Paskui daukantiečiai padainavo keletą dainų.

Kariškas paruošimas.

Šiauliai. Čia valdžios berniukų gimnazijoje įvesta nauja pamoka, tai kariško paruošimo. Pamokas laiko kan. Sargelis. Girdėti, kad mokiniai labai patenkinti p. Sargeliu, nes jis labai gyvai pasakoja, o be to, dar moka pritraukti mokinių dėmesį įvairiais braižiniais. Pamokų tėra maža, tik viena per savaitę. Šiaulių gimnazistai labai atidžiai klauso pamokų.

A. Kudrs.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Aviacija.

Šią vasarą mūsų aerodroman buvo atskridę prancūzų lakūnai karininkai ir puskarininkiai. Lakūnams puskarininkiams vaišės buvo iškeltos mūsų aviacijos puskarininkių ramovėje.

Atsidėkodami minėti lakūnai prisiuntė didelę bendrą, prie lėktuvo, dvylikos žmonių fotografiją, įdėtą į gražius rėmus su metaline lenčiuke ir užrašu: „Mission du 12-e Régiment d'Aviation Française Kaunas — 4 Juillet 1930“.

Fotografija iškabinta puskarininkių ramovėje.

B. B-kas.

4 artilerijos pulkas.

Pagal švietimo vadovo parinktas paskaitoms temas ir nustatyta karininkų eilė joms skaityti, pulko vadas įsakė nuo 1930 m. gruodžio mėn. 1 d. ligi 1931 m. vasario mėn. 7 d. skaityti pulko kariams karių klūbo salėj šias paskaitas: „Žalgirio mūšis“ — „Tėvynės meilė ir tautiškumas“ — „Klaipėdos atgavimas ir jos reikšmė Lietuvai“ — „Špionažas taikos ir karo metu ir kaip kareivis turi elgtis, kad išlaikytų savo kariuomenės paslaptį“ — „Kaip organizavosi Lietuvos kariuomenė“ — „Mums matomas pasaulis: žemė, saulė, planetos ir t. t.“ — „Karas su lenkais“ — „Kareivis ir valstybės turtas“ — „Tankai ir kaip su jais kovoti“.

Pirmąją šių paskaitų „Žalgirio mūšis“ laikė gruodžio mėn. 1 d. pats švietimo vadovas pulk. leit. Traškevičius. Paskaitos klausė visi laisvi nuo tarnybos pulko kareiviai ir karininkai.

Prelegentas ne vien tik vaizdžiai ir nuosekliai papasakojo „Žalgirio mūšį“, bet apibūdino ir kaip Vytautas rengėsi į jį 15 metų prieš. Tuometinės, t. y. Vytauto laikais, Lietuvos sienas, užkariautus ir užkariaujamus plotus, žygius ir žygi į Tanenbergą pailiustravo specialiai braižytomis schemomis.

Daugiau kai metai yra pulke karių skaitykla, kurioj kasdien gaunama tos pat dienos laikraščiai, tačiau skaitykla, užimdama vos vieną neerdvų kambarį, nesutalpina visų skaitančiųjų laikraščius karių, nors daugelis jų dėl tarnybinių, asmeniškų ir kitų aplinkybių ne kasdien ją lanko.

Taigi dėl to gaunamų iš pašto laikraščių atitinkamas egzempliorių kiekis duodamas į grupių skaityklas, kurios būdamos arčiau prie gyvenamų kareivių kareivinių daugiau prieinamos kiekvieną atliekamą jiems valandą. Jie, turėdami nors trumpą atliekamo laiko valandėlę, gali kasdien nuodugnau ir daugiau paskaityti, nepasišalindami niekur bereikalingai iš gyvenamų trobesių. Bet menkai mokantieji ir apsilaidėliai, kurie ir moka skaityti, vis vien nepasinaudoja jais. Todėl pulko vadas, kad neliktų nė vieno kareivio neskaitančio laikraščių, įsakė karininkams per vakarinius patikrinimus juos skaityti, parenkant naudingesnes žinias ir straipsnius. Jei kurių turinys netaip lengvai visiems suprantamas, tai skaitantysis paaiškina.

Kiekvienas karininkas skaito po vieną savaitę.

V. p. B. J.

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas.

Gruodžio mėn. 1 d. kęstutiečiai susilaukė aukšto svečio — Vyriausiojo štabo viršininką. Mus (2 aspirantų kuopą) rado rajono aikštėje, darant rikiuotės pratimus su šautuvais. Jam pasisveikinus ir mums praėjus pro jį, grįžome į klasę ir susėdome pamokoms. Ir čia aukštas svečias, lydintas pulko va-

Mirė.

1. Š. m. lapkričio mėn. 19 d. pulko ligoninėje mirė nuo gripozinio plaučių uždegimo 9 pėst. L. kun. Vytenio pulko viršila Aleksas Beitas, kilęs iš Tauragės apskr., Vainuto val., Girininkų km. Palaidotas Marijampolės katalikų kapinėse.

2. Lapkričio mėn. 25 d. karo ligoninėje nuo gripozinio plaučių uždegimo mirė 5 pėst. d. L. kng. Kęstučio pulko naujokas Vilius Lagys, kilęs iš Klaipėdos krašto, šilutės m. Palaidotas Kauno evangelikų (vokiečių) kapinėse.

do, I bataliono vado ir adjutanto, atsilankė pažiūrėti kaip klausomės pamokų. Pabuvojęs kuopos vado dėstomaj statuto pamokoj išėjo į I aspirantų kuopą ir vėliau aplankė kitas pulko kuopas.

Po šio aspirantų nuotaika pagėrėjo ir tikisi susilaukti kitą kartą.

Gruodžio mėn. 4 d. abi aspirantų kuopos buvo nuvestos į Kauno kino „Metropolitain“, kur. vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus pastangomis buvo parodyta įdomi ton-filma — „Paskutinis karo žygis“. Prieš filmos demonstravimą ats. gen. št. pulk. ltn. S. Zaskevičius papasakojo jos trumpą turinį ir pažymėjo charakteringesnes vietas.

Filma labai patiko visiems aspirantams. Be to, buvo atvesti 2 p. p. ir pionierių batalione apsigyvenę aspirantai. Kartu atėjo ir karo mokyklos kariūnų dalis.

Į kiną ir atgal grįžome lydimi pulko orkestro. Tarpais sudainavome keletą dainelių. Dabar dalinamės įspūdžiais ir laukiame daugiau panašių filmų. Reikia pasakyti, kad filma gerai pastatyta ir mummyse paliko įspūdžių.

Kar. aspir. V. Juodvalkis.

Geras šaulys savo šautuvą rūpestingai apžiūri ir išvalo.

1 gusarų D. L. K. E. Jonušo Radvilos pulkas.

Literatūros vakaras. Dar šiais metais gusarai rengia literatūros vakarą. Naujokų tarpe yra muzikų: smuikininčių, pianistų ir kit. Literatai gal ir pasiliks tie patys, kurie jau dalyvavo pirmuose dviejuose literatūros vakaruose. Tai bus trečias gusarų literatūros vakaras.

Visi nekantriai laukia, nes laukiama įdomios vakaro programos.

Kartinis leidinys. Gusarai rengia spaudai kartinį leidinį — laikraščio pavidalę. Šiomis dienomis bus tvarkomi raštai, o 1931 m. pradžioj bus atspausdintas. Manoma spausdinti nemažą skaičių, kad ir kitoms kariuomenės dalims galima būtų pasiskaityti gusarų literatūros.

Manoma pakviesti ir Alytaus birutiečius. Jiems, kaip žirgo broliams — kavaleristams, bus skirta žymi vieta, kurioj jie gal malonės pasirodyti.

Liudas.

Atskira artilerijos grupė.

Vakarėliai. Praeitą mėnesį grupėje buvo surengti du vakarėliai. Vienas vien tik šokių, o antras su vaidinimais. Žmonių, kaip visada grupėje, prisirinko gana daug. Dauguma atvykusių buvo iš Panemunės miestelio, bet buvo ir iš šančių bei Kauno. Mūsų karių klūbo patalpos pramogoms labai tinkamos, tik reiktų jau remonto. Tuo reikalu žygiai jau

buvo daromi. Paskutiniu metu grupės kareivių vakarėliuose, be 5 pėst. pulko orkestro, pradėjo griežti ir A. Panemunės vietos šaulių būrio stygų orkestras.

Antrame vakarėlyje vaidino pakviesti lietuviai komikai bei akrobatai. Jų čia buvo visa trupė. Ypatinai visiems patiko komikai. Juoko buvo iki ašarų. Akrobatai taip pat gana gerai pasirodė. Kaip teko patirti, ši trupė yra dirbusi cirkuose, kinematografuose ir šiaip įvairiose Lietuvos provincijos vietose.

Jauni kareiviai. Šiomet grupėn atvyko gana nemažas skaičius jaunų kareivių. Jie dabar, rodos, jau visi užmiršo pirmus, gal kai kam ir nemalonius, įspūdžius, priprato prie kariuomenės gyvenimo, pradeda pažinti ir suprasti kario pareigas ir kariuomenės tikslą.

Darbas atliekamas sėkmingai. Nuotaika ir sveikata pas visus gera. Gripo epidemija beveik visai neaplinkė. Šiomet visi jauni kareiviai surinkti 2 baterijoj.

Ankstyvesnis šaukimas, t. y. 3 baterija, jau baigė apmokymą.

Pajelmis.

„Vilnius mūsų yra, mūsų buvo ir bus!“.

Šie reikšmingi žodžiai kartojami kiekvieno Tauragės m. I šaulių būrio susirinkimo pradžioje. Lapkr. m. 31 d. įvyko šio būrio metinis visuotinis narių susirinkimas, kur buvo peržiūrėti praeities darbai ir nusistatyta gairės ateičiai.

Būrys gausingumu ir inteligentinėmis jėgomis gali didžiulis. Nuveikta daug, nes būrys, būdamas apskrities centre, yra lyg ašis apie kurį visas apskrities veikimas sukasi. Sunku keliais sakiniais apibūdinti visas veikimo sritis ir nuveiktus darbus. Buvo suorganizuoti pirmosios pagalbos kursai moterims, kuriuos lankė per 90 klausytojų. Kursus vedė šaulys gyd. Tallat-Kelpšas. Jie truko 2 savaites. Surošta visa eilė paskaitų iš įvairių sričių: kariško paruošimo ir visuomeninio pobūdžio. Jas laikė mokytojai ir ats. karininkai. Surošta visa eilė šeimyniškų ir viešų vakarų, o vasarą įdomių gegužinių. Sudaryta labai stipri futbolo komanda ir įsigyta bucai ir kostiumai. Komanda jauna, bet spėjo pasižymėti, nes iš buvusių 8 rungtynių laimėjo 6. Ekonominį atžvilgiu stovi gerai, nes prisidėjo prie statymo paminklo gan žymia suma. Žodžiu, senoji valdyba pavestas pareigas atliko gerai. Daugiausia pasidarbavo p. Jasutis ir p. Drukteinis. Išrinkta nauja valdyba iš p. Jasučio, Drukteinio ir Viniko.

Lygiagrečiai veikia su būriu ir „šaulių teatras“, kuris buvo įgijęs labai gerą vardą visuomenėje ir pastatydavo geriausius veikalus: „Nežinomoji“, „Vytautas Pančius“, „Valdovo Sūnus“ ir kit. Dabar kažko pradėjo „braškėti“... Gaila... Teatro pajėgas sudaro gan rimtos meno jėgos, o kas svarbiausia atsidavę tam darbui mėgėjai. Teatras veikia būrio teisėmis — tai gal per didelė laisvė.

Yra vilties, kad viskas pagerės. XI. 30 d. buvo pastatyta: „Tuščios pastangos“ — Vaičiūno. Artistai atliko gerai ir kai kuriuos galima pagirti: pav. p. p. Lekavičiūtė, Ratiukaitė ir p. p. Ščepavičius, Družilauskas. Grime buvo daug klaidų. Reikia pažymėti, kad p. Štelmokas atliko rolę gerai, bet pas jį buvo dirbtinas balsas. Žodžiu „Tuščios pastangos“ be vieno kito trūkumo praėjo gerai.

Neseniai Tauragę aplėido pulk. lt. Stapulionis, kuris, būdamas čia karo komendantu, įgijo visuomenės tarpe geriausią pasitikėjimą ir meilę. Kai reikėjo skirtis, skaudu buvo. Naujoje tarnyboje linkime geriausios kloties.

Aidas.

Vendžiogala.

Lapkričio mėn. 23 d. vietos šaulių būrys surengė viešą vakarą. Buvo vaidinta 3-jų veiksmų komedija „Nervai“. Vaidinimas, be kai kurių trūkumų, galima laikyti nusisekusiu. Kai kurie artistai ir gana saldžiai pajuokino publiką. Kiek prikišti tai galima būtų dėl tvarkos. Po šios komedijos prasidėjo šokiai ir žaidimai. Ypač linksmoje nuotaikoje plaukė tautiški žaidimai. Tenka džiaugtis, kad Vendžiogalos šaulių būrys, kad ir labai sunkiose sąlygose, ženga pirmyn, ugdymas vietos gyventojų šaltose širdyse tėvynės meilę.

A. Adomaitis.

33 Susninkų š. būrio vėliavos pašventinimas Kalvarijoje.

Lapkričio mėn. 23 d. Susninkų š. būrys šventė savo metinę ir vėliavos šventinimo šventę. Nors neseniai būrys įsteigė, bet būrio vadovybės energingo darbo dėka šiais metais būrys įsigijo gražią vėliavą. Šią vėliavą šventino Kalvarijos parapijos bažnyčioje. Po pamaldų šauliai išsirikiavo paradui. Čia atvykęs rinktinės vado padėjėjas ats. leiten. St. Gerdžiūnas pasveikino ir pasakė atitinkamą kalbą. Šauliai praėjo iškilmės maršu ir nunešė ant Nepriklausomybės paminklo uždėti gyvų gėlių vainiką. Čia kalbėjo rinktinės vado padėjėjas St. Gerdžiūnas ir Susninkų šaulių būrio valdybos pirmininkas š. Žilinskas.

18 val. Susninkų pradžios mokykloje įvyko iškilmingas būrio posėdis. Po posėdžio iškilminga vakarienė ir pasilinksminimas.

Sapets.

Marijampolės apskr. 13 Klebiškių šaulių būrys pašventino vėliavą.

Lapkričio 23 d., atlaikytų Išlaužos bažnyčioj pamaldų, buvo pašventinta 13 Klebiškio šaulių būrio vėliava ir čia šauliai priėmė priesaiką.

Bažnytkaimio aikštėj buvo išrikiuotas gausingas š. būrys ir dalyvavęs būrio šventėj rinktinės vadas kapitonas Lelešius pasveikino šaulius ir pasakė būriui ir gausingai susirinkusiems piliečiams reikšmingą kalbą, kad mes lietuviai turime veikti ir kad tas veikimas būtų garbingas ir naudingas mūsų Tėvynei. Įvyko iškilmingas posėdis 10-mečiui paminėti, kuriame buvo sveikinimai, apyskaitos iš būrio veikimo per 10-tį metų. Pagerbti žuvusieji už Lietuvos nepriklausomybę. Pasiūsta pasveikinimai Respublikos Prezidentui, L. š. s-gos pirmin. ir viršininkams, ir savanor. s-gos pirmininkui. Būry veiklumu pasižymi š. mok. Žemaitis ir š. Rimas Bronius.

Siela.

Suomių priešaviacinė apsauga.

Suomių priešaviacinės apsaugos sąjunga organizuota 1925 m. Dabartiniu metu į šią sąjungą įeina 35 atskiros priešaviacinės apsaugos draugijos, susiorganizavusios įvairiuose miestuose. Bendras sąjungos narių skaičius apie 10.000 žmonių. Sąjungos uždaviniai: skleisti aviacijos ugdymo propagandą, organizuoti civilines lakūnų mokyklas, organizuoti aviacijos susisiekimą tarp Suomijos ir kitų kraštų, įtraukti jaunimą į civilinės aviacijos, karo aviacijos ir priešaviacinės apsaugos ugdymo darbą.

Tenka pastebėti, kad suomių priešaviacinės apsaugos sąjunga veikia gana sėkmingai. Parinkusi savo narių tarpe aukų, sąjunga organizavo Helsinkyje dvi judomasias zenitines baterijas. Ateityje numatoma aprūpinti tokiomis baterijomis ne tik miestus, bet ir didesnius fabrikus bei dirbtuves. Draugijų dauguma jau turi savo lėktuvus.

Mokyklų jaunuomenės tarpe sąjunga steigia specialias organizacijas „Lind“ (paukštis), kuriose propaganduojama aviacijos idėjos. Jaunimui atskirai organizuojamos vadinos „aviacijos savaitės“. Jų organizavime dalyvauja ir karo aviacija. Be to, propagandos grupė, susidedanti iš priešaviacinės sąjungos atstovų ir 3-jų karo lakūnų, su karo ir civiliniais lėktuvais, aplankė visą eilę miestų, kur organizavo savaitinius kursus jaunuomenei. Kursuose buvo dėstomos trumpos žinios iš aviacijos istorijos, apie aviacijos reikšmę taikos ir karo metu ir apie lėktuvų statybą. Čia pat buvo statomi lėktuvų modeliai ir demonstruojamos aviacijos filmos.

Naujas suomių mokomasis laivas.

Suomių karo laivyno vadovybė nupirko Vokietijoj 3000 tonų vandens talpumo būrinį laivą „Oldenburg“. Laivas bus naudojamas mokymo reikalams. Atitinkamai perstačius, šiame laive galės plaukyti apie 200 žmonių kintamosios sudėties (jūrų karo mokyklos mokinių), rikiuotės puskarininkiai, mokiniai — signalistai ir vairininkai. Laivo perstatymas bus pabaigtas 1931 m. pavasarį.

Iš viso 1931 m. Suomių vasaros plaukiojimo sezono dalyvaus 4 nauji laivai: 2 minų statomieji nardomieji laivai (po 450 tonų vandens talpumo), vienas minų statomasai nardomasis laivas 99 tonų vandens talpumo ir 1 naujas mokomasis laivas.

Jugoslavijos kariški pasiruošimai.

Vokiečių spaudos žiniomis, Jugoslavų vyriausybė sudarė sutartį su Schneider-Kreso-Schkoda koncernu dėl pastatymo Bielgrade karo dirbtuvių ginklams ir šoviniams gaminti ir dėl pastatymo laivų statyklų ir mašinų fabriko Adriatikos jūrų pakrantėje. Įmonės bus Jugoslavų valdžios šelpiamos. Fabrikai, gaminą lėktuvus (Zeligene, Neizace ir Rakovicuose), priklausys valstybei. Be to, aviacijos draugijoms skiriamos stambios pašalpos. Dabartiniu metu organizuojasi keletas naujų tokių draugijų.

Amerikos Jungt. Valst. priešaviacinio apsigynimo pulkai korpuose.

Amerikos J. Valst. kariuomenės korpuose yra organizuota priešaviacinio apsigynimo pulkai. Kiekvienas korpas turi po vieną tokį pulką.

Priešaviacinio apsigynimo pulkas turi 2 batalionu: artilerijos ir kulkosvaidžių. Artilerijos batalione yra 3 zenitinės art. baterijos ir 1 prožektorių baterija. Kulkosvaidžių batalionas turi 4 kulkosv. baterijas. Be to, pulke savo ryšių komanda, gurguolė ir kit.

Artilerijos bataliono uždavinys apsaugoti nuo prieš aviacijos svarbesnius korpo elementus, kautis su prieš lėktuvais, sekti priešą iš oro ir apginti savo naikintuvų aviaciją.

Kulkosvaidžių bataliono kautynių priemonės skiriamos vien tik esančių (galviniuose) priešakinuose ešelonuose kautynių dalių priešaviaciniam apgynimui.

Priešaviacinio apsigynimo pulkų Amerikos J. Valst. turi 4. Juose yra 144 zenitiniai pabūklai ir 576 zenitiniai kulkosvaidžiai.

Amerikos Jungt. Valstybės.

Amerikos Jungt. Valstybių kavalerijoj automatiškai šautuvai neseniai pakeisti kulkosvaidžiais. Dabar kiekvienas kavalerijos pulkas turės 64 krovose nešamus kulkosvaidžius. Iš šių kulkosvaidžių 16 aušinami vandeniu, o 48 — oru. Šie kulkosvaidžiai, kartu su 624 šautuvais galės išleisti apie 40.000 šovinių per minutę. Tokiu būdu amerikiečių kavalerijos pulkas turi stipriausią pasauly ugnies jėgą.

„Osoviachim“ turi savo laivą.

Tarybų Rusijos priešaviacinio bei priešdujinio apsigynimo draugija „Osoviachim“ gavo iš karo laivyno vadovybės minų statomąjį laivą „Amūr“, turintį 3800 tonų vandens talpumo, 17 mazgų greitumą, ginkluotą 5 patrankomis 4,7 colio kalibro.

Laivą draugija naudos mokymo tikslams.

Povandeninė ausis.

Japonų profesorius Nukiama, kuris laikomas povandeninės signalizacijos didžiausiu specialistu, išrado prietaisą, kuris nepriimdamas bangų garsų ir kitų arti jo kylančių garsų, bet aiškiausiai perduoda nors ir silpnus garsus, einačius iš toli. Jūrų kautynių metu su šiuo prietaisu galima bus iš tolo nugirsti ne tik besiantinantį kicą laivą, bet ir nardomąjį laivą ir paleistą torpedą. Šis išradimas, jei tik jis pavyks tinkamai pritaikyti praktikoje, įneš gana didelių pakeitimų į jūrų kautynių taktiką. Todėl japonų jūrų ministerija, suprasdama didelę išradimo vertę, atsidėjus seka ir remia profesoriaus bandymus.

Vokiečių kreiserių tolimasis plaukymas.

Nuo š. m. gruodžio m. 1 d. Vokiečių kreiseris „Emdem“ išplauks į tolimąjį plaukymą, kuris truks visus metus. Pradžioje „Emdem“ aplankys Ispanijos uostus, vėliau Viduržemio jūrą, Indijos vandenyną ir t.t. Per šią kelionę „Emdem“ turi aplankyti visas buvusias Vokietijos kolonijas. Vokiečių karo laivyno vadovybė savo kreiserių tolimiesiems plaukymams teikia daug reikšmės. Dabartiniu metu tokioje kelionėje yra kreiseriai „Karlsruhe“ ir „Köln“. Pastarasis Atlanto vandenyne atlieka tam tikrus artilerijos šaudymus, tikslu išbandyti naujausius artilerijos ugnies valdymo prietaisus.

Redakcijos atsakymai.

Vyr. pusk. Malakauskui ir L. Jančauskui. Už Jūsų honorarą išrašėme visiems 1931 m. „Kari“ nurodytais adresais.

A. Gulbinskui. Jums honoraro už „Kario“ 46 nr įdėtą korespondenciją išsina 7 lt. 25 ct. Nurodytu adresu išrašėme „Kari“ visiems 1931 metams.

B. Girčiui. Žuvusio lakūno vyr. pusk. J. Stankūno motinos adresas: Agota Stankūnienė. Višakio Rūda, Marijampolės apskr.

M. Adavui. „Sportas ir masažas“ perdaug specialus. Jis galėtų tikt sporto ar kūno kultūros žurnalui, bet ne „Kariui“. Siųskit anksčiau apie žiemos sportą, nes apie tai reikia daug anksčiau rašyti.

Jaunam tėvynės mylėtojiui. Apie tai jau buvo „Kary“ rašyta, todėl nedėsimė.

Vl. Burkauskui. Tamstos atsiųstas scenos vaizdelis savo sumanymu ir idėja yra gražus ir įdomus, tik reikalingas dar pertvarkyti. Reikia daugiau veiksmo ir mažiau pasikartojančių deklamacijų, perdaug ištęstas. Neaiškus kariūno asmuo, kaip realaus kario. Ar čia karininkas ar kareivis. Jei kareivis, tai turėtų būti su šautuvų, o jei karininkas — truputį kitaip turėtų kalbėti. Vytauto dvasia irgi labai suvaržyta atrodo (grandiniai žvangantieji). Eilės „Prie Vilniaus vartų“ netinka.

Popšučiu. „Likimo žaislas“ atidavėme „Skautų Aidiui“.

Ant. Čekanauskui. Prisiuntęs 2 lt. 30 ct. galėsi gauti visus prašomus „Kario“ numerius. Siunčiant apdėtu mokėsiu išėitų brangiau.

Už honorarą išrašytas „Karys“ 1931 m.: P. Mikalauskui iki rugsėjo 1 d., j. s. p. Vl. Daugnorai, v. p. Valockai, Pr. Patašiu ir A. J. Tupikui iki liepos 1 d., L. Rudaičiui ir L. Globiui visiems metams, v. p. Grigalavičiaus nurodytu adresu iki spalio 1 d., ir v. s. p. V. Grigoro nurodytu adresu visiems metams. Kitiems, kuriems honoraro buvo likę nuo prenumeratos, atsakyta perlaidos (siunčiant honoraro likučius) atkarpoje.

Ats. v. p. Baneliui. Sunku atsakyti, ar tamsta gausi savanorių medalį ar ne. Bausmės dovanojimas nesudaro teisių medaliui gauti. Bandyk prašyti. Prie prašymo reiktų pridėti teismo sprendimo nuorašą ir bausmės dovanojimo pažymėjimą.

Suinteresuotam. Ar jus priimtų savanoriu kariuomenės iš anksto niekas negali pasakyti. Tai paaiškės tik per sveikatos tikrinimo komisijos apžiūrėjimą. Kada bus naujokų šaukimas — prašyk.

Galvosūkių 48 nr. sprendimas.

Kas pasiryžo laimėti ar žūti, tas retai būna nugalėtas.

Gerai išsprendė šie asmens: 1) P. Budreika (K. K. D. D.); 2) j. p. J. Žadeika (ryš. b.); 3) virš Mejeris (av.); 4) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.); 5) v. p. J. Paliulis (2 p. p.); 6) N. Palujauskaitė (Rzlm.); 7) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.); 8) Pr. Patašius (KPM); 9) K. Matulaitis (Rdv); 10) P. Sirgedas (Šnc).

Šiuo galvosūkiu baigtas šis ratas. Šiame rate dalyvavo 110 asmenų. Iš jų: 47 kariai; likusieji — atsargos kariai, šauliai, mokytojai, moksleiviai ir kt. Šiam skaičiui yra 12 sprendėjų moterų.

Pirmą vietą laimėjo karo policijos mokyklos eil. PR. PATAŠIUS, antrą vietą — 2 pėst. pulko jaun. san. pusk. ANT. BERNOTAS ir trečią vietą — karo kalėjimo ir drausmės dalies P. BUDREIKA.

Gauna dovanų knygomis: eil. Pr. Patašius J. Norkaus „Visuotinė istorija“, D. Diomos „Dama su kamelijomis“ ir Jurgio Dovydaičio „Tautosakos rinkėjo darbas“. J. s. p. A. Bernotas Juozo Ambrzevičiaus „Literatūros teorija Poetika“ ir Stasio Dabušio „Meilės svaigulys“. P. Budreika Andree Lichtenberger'io „Mano mažasis Trottas“, P. Rusecko „Spaudos draudimo gadynė“ ir „Kaip lenkinta Vilniaus kraštas“.

Galvosūkiu 49 nr. pradėtas naujas galvosūkių sprendimų ratas.

Galvosūkių 50 nr.

(Vert. 1 tšk.).

0	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	4	4
4	4	4	5	5	5
6	6	6	6	7	7
7	8	8	8	8	9

Duota visa eilė skaitmenų. Juos reikia taip langeliuose išdėstyti, kad jų suma, skaitant horizontaliai ir vertikalčiai, būtų vis ta pati.

K. M.

Politinė apžvalga.

Naujas vokiečių-lenkų ginčas. Vokietija apskundžia Lenkiją Tautų Sąjungoj.

Nesenai kilęs tarp Vokietijos ir Lenkijos naujas ginčas dėl įvykių Aukštojoje Silezijoje atkreipė į save visos Europos spaudos dėmesį. Šį sykį ginčas turi labai rimto pobūdžio ir gali net paaštrinti vokiečių-lenkų santykius.

Įvykiams Aukštojoje Silezijoje aptarti buvo susirenkusi specialiam posėdy vokiečių vyriausybė. Posėdis užtruko iki vėlyvos nakties. Buvo nutarta nusiųsti Tautų Sąjungos Tarybai skundo notą, kurioje protestuojama prieš Lenkijos tautinių mažumų teisių sulaužymą. Notoje pareikalauta, kad Tautų Sąjungos Taryba padarytų intervenciją Lenkijoje šiuo reikalu. Vokietijos užsienių reikalų ministeris p. Curtius posėdžio metu pateikė ministerių kabinetui platų pranešimą apie vokiečių užsienių reikalų ministerijos turimą medžiagą, liečiančią lenkų teroro aktus prieš Aukštosios Silezijos vokiečius. Ministeris pareiškė, kad, ištyrus susidariusią padėtį, paaiškėjo, jog esama pagrindo reikalauti pas Tautų Sąjungos generalinį sekretorių, kad būtų sušaukta nepaprasta Tautų Sąjungos Tarybos sesija.

Vokiečių spauda praneša smulkmenų apie skandalingus įvykius Golosoviečių kaime, netoli Katovių. Lapkričio mėn. gale į kaimą sunkiu automobiliu atvažiavo 25 ginkluoti žmonės. Vieni buvo uniformuoti, kiti be uniformų. Jie užpuolė tuo metu išėjusį iš pastoriaus namų vietinį vargoninką Rigalą. Vargoninkas šoko bėgti, bet užpuolikai jį sugavo ir sumušė už tai, kad neišdavė vokiečių sąrašų rinkimams į senatą. Po to jie įsiveržė į parapijos namą, o iš ten į antrą aukštą, kur buvo vokiečių mokykla. Mokinių tarpe kilo didžiausia panika. Užpuolimo metu pastorius Hartlinger mėgino telefonu iššaukti policiją, bet niekas neatsakė.

Po to pats vargoninkas nuvyko į nuovadą, kur pranešė apie įvykį, bet, nors nuovadoje buvo pats policijos komisaras, tačiau į įvykį nebuvo reaguota, ir policijos komisaras nesiemė jokių priemonių, kad riaušės nepasikartotų.

Vėliau parapijos atstovai susirinko parapijos namuose apsvarstyti įvykį ir priemones, kurių reikėtų imtis, jei riaušės pasikartotų. Jie nuėjo pas seniūną, kuris tuo atžvilgiu laikėsi pasyviai. Ir ten vokiečiai jokių pažadėjimų negavo. Tačiau greit lenkai vėl sugrįžo į kaimą ir užpuolė parapijos namus, kur išdaužė visus langus. Kilo sumišimas ir pradėjo skambinti bažnyčios varpais. Ir šį kartą policija nepasirodė, nes ji, matyt, veikė išvien su užpuolikais. Sodžiuoj vėl buvo girdėti baisūs riksmas ir pagalbos šauksmai, bet tamsoj nieko negalima buvo išaiškinti. Vis dėlto pavyko nustatyti, kad lenkai vėl puolė sodžiaus gyventojus, kurie pradėjo gintis. Vienas žmogus, policijos komisaras Šnopka, buvo subadytas peiliais. Neįrodyta, kad jis buvo vokiečių auka. Spėjama, kad jis buvo nužudytas pačių lenkų. Vokiečiai pirmi jam suteikė pagalbą.

Spaudos pranešimu iš Katovių, vokiečių katalikų partijos įgaliotinis Maigebauer, kuris prieš keletą dienų buvo sužeistas, vakar mirė. Dėl vakar paskelbto lenkų vidaus reikalų ministerijos komunikato apie įvykius Aukštojoje Silezijoje, vokiečių spauda iš autoritetingų sferų praneša, kad lenkų pranešimas tendencingai iškraipęs tikrus faktus. Toliau pareiškama, kad vokiečių vyriausybė smulkiai išdėstys tikrą dalykų eigą savo siunčiamoj notoj Tautų Sąjungos generaliniam sekretoriui dėl teroro aktų prieš Aukštosios Silezijos vokiečių mažumą. Ši nota, kaip žinoma, jau naskelbta. Ji sukėlė Ženevoj didelį nepasitenkinimą prieš lenkus.

Paruošiamosios nusiginklavimo konferencijos rezultatai.

Anglų delegacijos minėtoje konferencijoje atstovas ir žymus politikos veikėjas lordas Cecilis neseniai išspausdino „Prager Presse“ labai įdomų straipsnį, kuriuo nušvietė paruošiamosios nusiginklavimo konferencijos darbus, turinčius didelės svarbos opiam nusiginklavimo klausimui išspręsti.

Lordas Cecilis rašo, kad konferencijos tikslas buvo nustatyti rėmus, kuriuose turėtų būti įvykdytas ginklavimosi sumažinimas ir suvaržymas. Konferencija turėjo taip sugrupuoti sausumos, oro ir laivynų pajėgas, kad jos galėtų būti aprėžtos ir sumažintos. Ji turėjo taip pat nustatyti metodus, kuriais šis procesas galėtų būti pradėtas. Jo manymu, konferencija šia kryptim yra daug nuveikusi. Ji nustatė sausumos nusiginklavimo principus, numatydama visuotinį kariuomenės skaičiaus aprėžimą, tiek karininkų, tiek kariuomenės atžvilgiu.

Lordas Cecilis laiko ypatingai svarbiu karininkų ir kariuomenės skaičiaus sumažinimą, kadangi ateities kare svarbesnį

vaidmenį vaidinsianti kariuomenės kokybė, o ne kiekybė. Nors rezervų skaičius ir tiesiog neaprežtas, tačiau jų skaičius savaime bus aprėžtas, sumažinus bendrą kariuomenės kiekį. Be to, labai didelės reikšmės turįs konferencijos nutarimas sutrumpinti karo tarnybos prievolę. Tai gali duoti pradžią pakeisti kariuomenės civiline milicija, kuri galėtų būti panaudota apsigynimui, bet jokia būdu ne puolimui. Numatyta, kad kiekviena valstybė pasižadės prisilaikyti tam tikros ribos kariškam savo kariuomenės išlavimui. Bus nustatytas maksimalinis kariškos mankštos laikas. Visa tai bus galutinai nutarta pasaulinėje nusiginklavimo konferencijoje.

Lordas Cecilis pareiškia toliau, kad visos paminėtos priemonės kariuomenei ir karo tarnybos laikui aprežti neturėtų didelės reikšmės, jei nebūtų kontroliuojama atskirų valstybių turima karo medžiaga. Tiesioginė karo medžiagos kontrolė, nustatytas galimą turėti atskirų ginklų kategorijų kiekį, būtų labai apsunkinta, todėl komisija nutarė suvaržyti karo biudžetus. Suvaržius karo išlaidų biudžetą, turės būti aprėžtas ir ginklavimosi suvaržymo principas per biudžetus bus taikomas taip pat ir laivyno bei oro laivyno ginklavimuisi suvaržyti. Jūrų nusiginklavimas remiasi Londono sutarties nuostatais. Ypatingai sunki yra oro nusiginklavimo problema, kadangi ir didesni susisiekimo lėktuvai galėtų būti panaudoti karo tikslams. Lordas Cecilis prisipažįsta, kad ir šioje srityje daugiausia vilties duoda biudžetų suvaržymas.

Tačiau visa tai, kas ligšiol yra padaryta, yra tik parengiamieji darbai, kurių išsprendimas pareis nuo 1931 m. kovo mėn. numatytos sušaukti pasaulinės nusiginklavimo konferencijos. Lordas Cecilis pareiškia, kad tai konferencijai teks nugalėti didelių sunkumų, nes beveik kiekvienam krašte esama srovių, nusistačiusių prieš nusiginklavimą. Visų pirma, pasaulyje viešpataująs nepasitikėjimas verčia kai kurias valstybes manyti, kad jų vienintelis išsigelbėjimas yra stipri kariuomenė. Be to, kiekvienos tautos daly yra stipriai įsigyvenusios tradicijos ir instinktai, kuriais karas yra laikomas ir net istorijoje vaizduojamas bei poezijoje apdainuojamas, kaip garbingas didvyriškas žygis. Pagaliau, kai kurios valstybės suinteresuotos savo karo medžiagą gaminančios pramonės palaikymu. Tokios didelės pramonės įmonės, kurios gamina ginklus, amuniciją, karui kilus ar gandams apie galimą karą pasklidus, galingai išsiplečia. Jos daro didelės įtakos prieš visus mėginimus sumažinti apsiginklavimą. Tokių tamsiais tikslais veikiančių įtakos srovių esama daugelyje valstybių. Jos visomis priemonėmis stengiasi paveikti visuomenės opinioniją, keldamos baimę ir nepasitikėjimą. Visos šios srovės dabar yra nukreiptos prieš nusiginklavimo konferencijos pasisekimą.

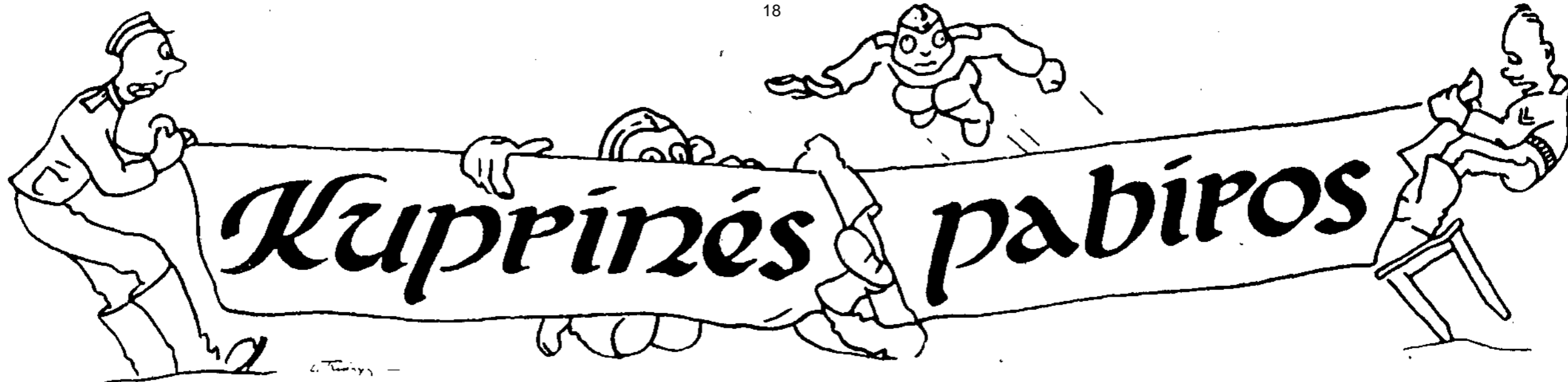
Italijos ir SSSR draugavimas.

Kaip žinoma, neseniai Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras atsilankė Milano mieste, kur turėjo svarbią konferenciją su Italijos užsienių reikalų ministru p. Grandi. Prancūzų spauda labai nerimauja dėl šios konferencijos tariamų rezultatų.

Dalykas tas, kad paskiausiu laiku rusų-prancūzų santykiai pablogėjo dėl daromų kliūčių rusų prekėms į Prancūziją įvežti. Be to, ir politiniu atžvilgiu tarp Sovietų Rusijos ir Prancūzijos kilo nesupratimų, nes SSSR įtaria prancūzų vyriausybę ruošianti perversmą Sovietų Rusijoje Rūmūnijos ir Lenkijos kariuomenės pagalba. Visa tai, žinoma, privedė prie tam tikro rusų-prancūzų santykių paaštrėjimo.

Tokiomis politinėmis aplinkybėmis Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaro atsilankymas Italijoje negalėjo nesukelti tam tikrų spėliojimų. Mat, tiek Sovietų Rusijos, tiek Italijos santykiai su Prancūzija yra blogi. Rusai mania prancūzus, kad jie padeda lenkams ir rumunams ruošti užpulti SSSR teritoriją. Italija gi, jau nuo Venecijos sutarties pasirašymo, jaučiasi esanti nuskriausta ir siekia, kad ta sutartis būtų peržiūreta, ypač kolonijų klausimu. Be to, Italija, Mussolini atsistojus prie valdžios, pradėjo smarkiai kovoti su Prancūzija dėl įtakos Balkanuose.

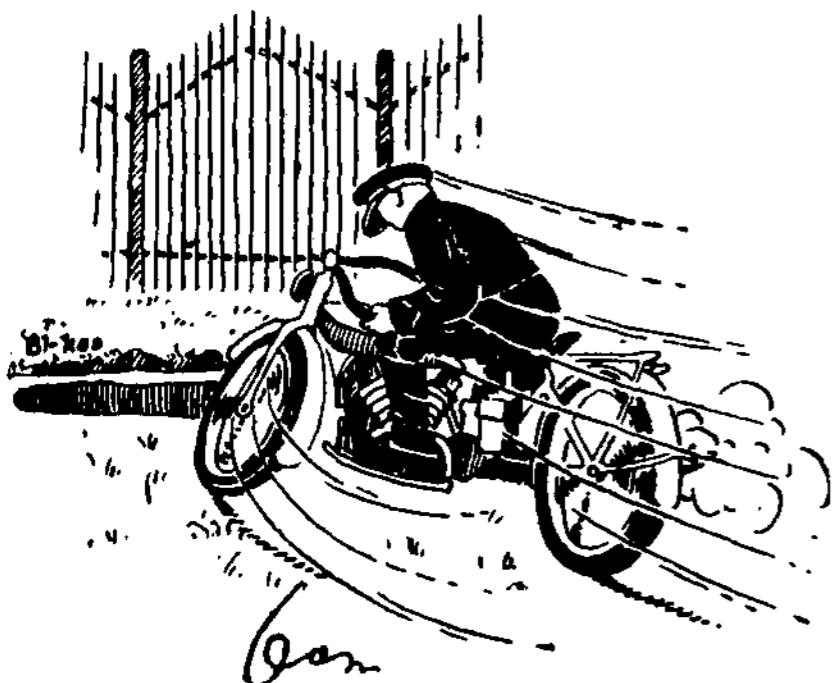
Taigi, Italija ir Sovietų Rusija turi bendrų interesų, kovodamos su prancūzais. Todėl ne be pagrindo Europos spauda ir kalba apie tai, kad Milano konferencijoje rusų ir italų užsienių politikos vedėjai svarstė visą eilę klausimų, liečiančių šių valstybių bendradarbiavimą politikos srityje. Prancūzų spauda nurodo taip pat ir į tai, kad prie rusų italų numatomos politinės sąjungos prisidėsiančios, be abejo, ir kitos valstybės, nusistačiusios prieš Prancūziją ir santarvės hegemoniją (vadovybę) pasaulinėje politikoje. Čia, visų pirma, turima galvoj Vokietija, be to, Turkija, surišta su Sovietų Rusija sąjungos sutartimi, ir, pagaliau, Bulgarija, Graikija ir Vengrija.

Motociklisto nuotyčiai.

Buvo šventė šiltas oras
Norba vaikščiojo smagus.
Ar neūžia dar motoras
Klausės: draugas, mat, tuoj bus.

Tolomoj išvydo tašką —
Motociklą tuoj pamatė,
O taip laukiamas Semaška
Greitai Norbai ranką kratė.
Norba džiaugės, galvą kasė,
Motociklą žiūrinėjo
Ne Semaška „mylimasis“ —
„Žemės paukštis“ jam rūpėjo.

Tuoj pasuko — užsisėdo
Ir pradėjo važinėti,

Tik baisi jam buvo bėda
Kai reikėjo suturėti.
Nes netoli buvo tvora,
O prieš tvorą dar griovis,
Reikia sulaikyt motorą,
Bet užmiršo kur stabdys.

Po sekundės paliai tvorą
Motociklas garą varė,
O aukštai iškilęs ore
Norba salto puikiai darė.
Bet po salto kai nukrito,
Žemė maišės ir dangus.
Linksmas Norba — buvo kitas:
Nusiminęs, nesmagus.

Kai draugų daugiau prigriuvo
Norbertukas jau stovėjo,
Koją tik sužeidęs buvo,
Bet paeiti dar galėjo.

Fo kelių minučių Norba
Ligoninėj jau gulėjo;
Petkus koją apžiūrėjęs
Cinkum dėl visako apdėjo.

Guli Norba ir svajoja...
Kartais apima jį baimė,
Kad galėjo netekt kojos...
Bet nelaimėj buvo laimė.

Bernst.

Azijos valdovų šacho, radžios ir sultano retenybės.

Persų šacho retenybų kolekcijoje randasi pypkė, kurią jo tėvas, buvusias šachas, paprastai rūkydavo kokių nors iškilmingų apeigų metu. Ji papuošta briliantais, rūbirais ir kitais brangiais akmenimis ir kainuoja apie 5 mil. litų. Visų brangiausias pasauly kardas priklauso vienam Indijos radžių. Jo rankena apšodinta įvairiais brangakmeniais ir kainuoja 10 mil. litų. Labai brangūs kardai yra pas turkų sultoną, bei pas Siamo karalių, bet su šituo radžios kardu jie negali lygintis — daug pigesni.

V. Avižonis.

Grįžo po 15 metų nelaisvės.

Nesenai Silezijoje grįžo du vokiečiai karo belaisviai Kutz ir Mišalskis, kurie bemaž 12 metų išgyveno Sibire. Revoliucijos metu rusai juos išsiuntė į labai tolimus, nuošalius Sibiro kaimus, ir juodu tik pernai sužinoję, kad karas jau pasibaigęs prieš dešimtį metų. Nesulaukdami pagalbos iš valdžios pusės, jie dar su vienu draugu leidosi į Vokietiją pėsti. Po 15 mėnesių jų kelionės draugas mirė netoli Kauno, o Kutz ir Mišalskis pasiekė Vokietiją. Jie pasakoja, kad nuošaliuose Sibiro kaimuose esą ir daugiau vokiečių karo belaisvių.

Beverčių pinigų muziejus.

Vienas taupus vokietis rinko pinigus, nedėdamas jų bankan. Pralaimėjus vokiečiams karą, jų pinigai taip emė kristi, kad vokiečiai greitai pasidarė beturtis. Krūvos popierinių pinigų neteko jokios vertės. Tada apsukrus vokiečiai sumanė padaryti savo namuose „pinigų muziejų“, išli-

pindamas netekusiais vertės banknotais kambarių sienas. Atsirado nemaža žmonių, norinčių to savotiško „muziejaus“ pasižiūrėti. Už įėjimą vokiečiai ima mažą mokesnį. Lankytojų tačiau yra tiek, kad jis iš savo „muziejaus“ gerai pragyvena. Vadinasi, kai kada ir be vertės pinigai gali būti naudingas.

Buvo piemuo, o dabar ministeris.

Dabartinis J. A. V. karo ministeris Patrikas Hiurlei buvo iki šešiolikos metų amžiaus paprastas galvijų piemens padėjėjas.

Šešiolikos metų buvo įrašytas į tikrus piemenis, nes jam pasisekė pajodinėti smarkiausiu laukiniu žirgu, kurio niekas negalėjo suvaldyti.

Be to, pasakoja, kad jis 24 val. grūmėsi miške su briedžiu, kol jį suradę jo draugai briedį nušovė. Bet už tai jis ant jų labai supyko ir klausė, kodėl šie šovė į beginklį, jis gi būtų ir be šautuvo jį nugalėjęs.

Po to jis stoji kariuomenės savanoriu, bet sužinoję, kad jis toks jaunas, jį išvijo.

Paskui jis tapo advokatu ir buvo plačiai žinomas, kaip geriausias nuskriaustųjų gynėjas.

1917 m. jis buvo primtas kariuomenės ir greitai išsi-tarnavo kapitono laipsnį. Iš kariuomenės išstojo pulkininko laipsniu ir su trim eilėm ordinų ant krūtinės.

Grįžęs iš kariuomenės vedė Vilsonaitę, garsaus admirolo Vilsono dukterį.

Neseniai Patrikas Hiurlei pakviestas J. A. V. karo ministeriu.

Naujos knygos.

Dr. Tihamér Tóth. JAUNUOLIO LAVINIMASIS. Iš vokiečių kalbos vertė A. Maceina. V. S. V. „Šešupės“ knygyno leidinys. 1930 — V. D. — m. Kaina 1 lt. 50 cent.

Kaip augalas negali augti be saulės šviesos, taip žmogus negali gyventi be mokslo, be reikalingų gyvenimui žinių. Todėl kiekvienas jaunas žmogus turi mokytis, lavintis, lankyti mokyklą, skaityti knygas. Ko ir kaip mokytis? Į šį klausimą atsako kalbamoji knygelė.

Knygelė susideda iš 4 skyrių: pirmame skyriuje kalbama apie mandagumą, t. y. apie žmonių tarpusavio santykius, antrame — apie sveikatą, trečiame — apie mokymąsi ir ketvirtame — apie mokslus, o taip pat — apie tėvynės meilę, kuri reikalauja ne tuščių žodžių, bet naudingų darbų. Taigi „Jaunuolio lavinimasis“ yra, tarytum, jaunuolio vadovas, patarėjas ir mokytojas.

Nors ši knygelė skiriama moksleiviams, gimnazijų mokiniam, tačiau kiekvienam pravartu ją perskaityti. Stilius paprastas, aiškus ir lengvas. Kalba gera. Tik daug korektūros klaidų, bet yra įdėtas jų atitaisymas. Knygelė išleista švariai. Mokyklų ir kareivių bibliotekoms tinka.

ARTILERIJAS APSKATS 7/8 nr.

ŽEMĖS ŪKIS 11 nr.

MŪSŲ GIRIOS 5 nr. Skiriamas prof. h. c. Povilui Matulioniui.

VAIRAS 12 nr.

ATEITIS 11 nr.

VETERINARIJA ir ZOOTECHNIKA 4-5 nr.

ŽIDINYS 11 nr.

MEDICINA 11 nr.

BIBLIOGRAFIJOS ŽINIOS 3, 4, 5 nr.

Benys Rutkauskas. EILERAŠČIAI MARŠE K. Širpio leidinys. Kaunas, 1930 m. Kaina 1 lt.

Iš kino „Metropolitain“

Puiki premjera!

Grandiozinė tonfilma

Tiktai tu viena...

Geriausias meilės, linksmybės, muzikos, dainavimo ir šokių kūrinys iš 12 aktų. Tai yra didelis Bobio muzikos mylėjimas, o į jį įsimylėjimas dainininkės. Taip, kad Bobis apsiveda su grafaite ir pasilieka turtuolis, bet jam nemėla tas turtas ir vėl grįžta atgal į teatrą ir pasilieka laimingiausias pasaulyje.

APŽVALGA tiek pat yra įdomi ir graži. Pravartu kiekvienam šį graži ir įdomi filmą pamatyti.

II metai 1931 m.

GAISAI

Meno ir literatūros žurnalas

Metams 10 n-rių

Bendradarbininkauja geriausios lietuvių meno ir literatūros jėgos

Prenumerata tikrai met. 30 lt.

Galima dalimis: sausio m. 10 lt., kovo m. 10 lt. ir gegužės m. 10 lt. Bargan žurnalas nesiunčiamas.

Atskiras Nr. 3 lt.

Redakcija ir Administracija:

Kaunas, Maironio g. Nr. 20, but. 2

P. Šileika, Kaunas, Ukmergės pl. 149

Priimu vyrų ir moterų batų įvairiausių užsakymus. Taip pat dirbami ir specialūs **ortopediniai**. Kainos prieinamos. Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.

Lietuvos

Koperacijos Bankas

Kaunas, Laisvės alėja 62
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

„Karys“

Mūsų draugas.

Tad ne tik skaitykit, bet ir

Platinkit jį!

Visur reikalaukite tik geriausio „Pingvino 4004“ rašalo.

Higiiena - sveikatos sargas

Ligi šiam laikui geriausias higienos mokslui lietuvių kalba vadovėlis yra dr. S. Abramavo pradedamasis higienos kursas. Redagavo d-ras Žemgulyš. Piešiniai tekste. Kaina sumažinta iš 4 lt. į 3 lt. Reikalaukite knygynuose arba iš leidėjo

„Švyturio“ B-vės KAUNAS
KĘSTUČIO, 36.

J. Paškauskas,

siuvėjas, Mickevičiaus g-vė 26 nr. priimu užsakymus kariškiems ir civiliškiems rūbams. Darbas atliekamas pagal pasaulinę madą. Kainos prieinamos. **Duodama išsimokėtinai.**

Žiemai atėjus kiekvienas privalo visuomet turėti dėžutę **Pastilių „Salde“**

Pastiles „Salde“ dezinfekuoja ir gaivina kvėpuojamus takus, apsaugo nuo gerklės ligų, nušalimo ir gripo. Chemijos-Farmacijos laboratorija „SANITAS“ KAUNE.

Knygų naujienos

- 1) P. Ruseckas. Didysis Vilniaus Selmas, 1905—1930 m. 1,— lt.
- 2) A. Vienuolis. Raštai, V knyga 4,50 lt.
- 3) A. Venclova. Beržai Vėtroje. 3,— lt.
- 4) Prof. P. Leonas. Advokatų profesija ir jų organizacija 1,50 lt.
- 5) Karl May. Sidabro ežero turtai, apysaka iš Amerikos gyvenimo. T. I. 4,— lt.
- 6) J. Marcikonis. Į saulėtą laimės šalį 2,— lt.
- 7) S. Urbonas. Kariūno atsiminimai. 3,50 lt.
- 8) Romas Striupas. Alkanos mintys. 3,— lt.
- 9) Jonas Greičiūnas. Akių ganyklose. 2,— lt.
- 10) P. Gintalas. Dinamo 1000 H.P. 5 paveikslų pjesė. 2,— lt.
- 11) Žemės ūkio klasėms vadovėlis. I tomas. Gamtos reiškiniai ir žemės ūkis 3,50 lt.
- 12) V. Ruzgo. Medžio ir metalo darbai. 10,— lt.

Reikalaukite didžiausiame knygų centre „Spaudos Fondo“ knygne. Centre, Kaune, Laisvės al. 62 ir skyriuose provincijoj.

TIK GERIAUSIA PASAULY VARTOKITE KAKA O VAN HOUTTEN

Netuvoje, kaip ir kitose kul-
tūringose šalyse,
gaminamas boro timolo muilas. Bet
visi apsišvietę žmonės, kurie serga
odos ligomis,

perka tikrai mokslo pagrindais
pagamintą boro timolo
muilą, nes tik tada jiems tegarantuo-
jamas gydomasis veikimas. Todėl tas
muilas, kuris gaminamas

Dr. Hoffmanno

asmeniškoje priežiūroje ir kontrolėje,
ant kurio yra dr. Hoffmanno parašas
ir gailėstingosios sesers atvaizdas, kaip
apsaugos ženklas, yra visų geriausias

boro timolo muilas.

Žiemai atėjus

yra geriausias batams tepalas tik

„Kavalier“.

„Kavalier“ tepalas nepraleidžia drėgmės ir
nesilaiko ant batų vanduo, sniegas. „Kava-
lier“ tepalas pripažintas visoje Europoje
geriausiu. Saugokitės padirbimų.

1930 m. Visi vaikai skaitykite „Vaikų Žodį“

„Vaikų Žodis“ gražiausias ir įdomiausias žurnalas vaikams.
Knygų tikrinimo komisija pripažino jį tinkamu vaikams.
„Vaikų Žodis“ — 1931 m. eis kas dvi savaitės

Prenumerata 1 metams — 8 lit., puse — 4 lit., Pradž.
mok. mokiniams — metams — 6 lit., puse — 3 lit.

Iš karto išsirašant žurnalą dviem metams — 1930 ir 1931
— iš viso už abiejus metus (36 numeriai) — tik 10 litų.

Redakcijos adresas: Kaunas, Kalnų g. 15.

Visų svajonė rasti gerus kvėpalus jau išsipildė.
Paskutinėmis dienomis parūpinęs tautikas

„STELLA“ Kaune

išleido aukštos kokybės kvėpalus ir odekolonus
pavadindamas „Šecherazada 1001 naktis“.
Karališkų rūmų grožybes, apie kurias svajoja-
me skaitydami indų legendą 1001 naktis,
šiandien jau atsiekiamo vartodami kvėpalus ir
odekoloną „Šecherazada 1001 naktis“.

Reikalaukite vaistinėse ir vaistų sandėliuose.

„STELLA“ Kaunas.

Džiaugsmą, grožį ir pasisekimą

suteikia tik Florence'o
vazelino muilas

REIKALAUKITE IR ĮSITIKINSITE!
SAUGOKITĖS PADIRBIMŲ!

Kas važinėja automobiliais ir motociklais
turi įsigyti knygutę

„Šoferiams reikalingas įsta- tymas ir taisyklės“.

Kaina 1 lt.

Parduodama „Policijos“ žurn. redakcijoje (Kaunas,
Laisvės al. 20) ir visose apskričių viršininkų įstaigose.

Geriausias ir skaniausias **vynas šventėms**
yra pagamintas vais-
vandenų dirbtuvėj **„VITA“** Ukmergė,
Tel. Nr. 15

Ragaukite ir įsitikinkite.

„GERALIN“

Terpentinis
tepalas avalynei.

Gaminama mažutėse ir didelėse dėžutėse.
Ypač tinkamas karluomenei.

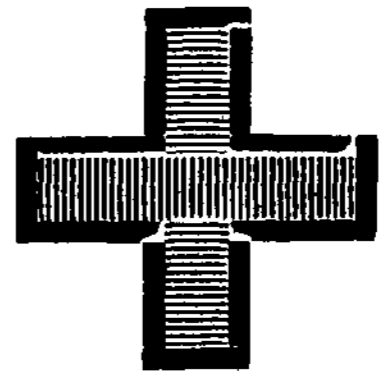
„Kosmos“ Kaunas.

Aukščiausios rūšies
gėlių odekolonas, kvėpalai
ir tualetų vanduo. Reikalaukite visur.

TIK
NELI
MILTELIAI

sužadina kiaulėms ēdrumą, ap-
saugo nuo kojų ligų, pagreitina
augimą ir sutvarko virškinimą.

Lietuvos
Raudonojo
Kryžiaus

XVIII
Loterijos

2-OS

klasės lošimas
1931 m. sausio 4 d.

89 39 539